

Vasi Filioglu

CAN
SIZINTISI

Vasi Filioglu

CAN SIZINTISI

*peetlär
poemalar*

Kisinöv-2005

АРХИВ
СТЕПАНА КУРОГЛО

CZU 821.512.165(478)-1

F 5053

Vasi Filioglu
CAN SIZINTISI
peetlär
poemalar

Redaktor: Mariya Mavrodi

Resimci: Petri Vlah

Kompyüter dizicisi: Ludmila Nikolau, Veçeslav Popovski

CZU 821.512.165(478)-1

F 50

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Filioglu, Vasi

Can sızıntısı: peetiär, poemalar / Vasi Filioglu.– Ch.:
Î.S. F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2005.– 192 p.

ISBN 9975-78-375-9

1000 ex.

821.512.165(478)-1

ISBN 9975-78-375-9

©Vasi Filioglu

Bu kiyadın basılması için yardımcı olan sponsora
“ŞARDRİSVİN” S.R.L. (Comrat, Moldova, Tel.:
(+373298) 2 40 49, Fax: (+373298) 2 38 41) saabisinâ
Dmitroglu Dmitriy Nikolaeviça çok şükür ederim.

Exprim sincere mulțumiri directorului S.R.L.
“ŞARDRISVIN” (Comrat, Moldova, Tel.: (+373298)
2 40 49, Fax: (+373298) 2 38 41), domnului Dumitru
Nicolae Dmitroglu pentru sponsorizarea editării
acestei cărți.

За спонсорскую помощь в издании этой книги
директору О.О.О. “ШАРДРИСВИН” (Комрат,
Молдова, Тел.: (+373298) 2 40 49, Факс: (+373298)
2 38 41) Дмитрию Николаевичу Дмитрогло
выражаю искреннюю признательность.

GAGAUZ MİLLİ ARHİVİ

No 4467 98

«CENTRUL DE CERCETĂRI
ŞTIINȚIFICE AL GAGAUZIEI»

НИЦ ГАГАУЗИИ
ИМ. М.В. МАРУНЕВИЧ

Çok paalı okuyucum,
Raat brakmaz var bir acım:
Aaz şilêêr taâ tamannık, –
İnsannaa canım yanık.

ÖNSÖZ

Pek siirek bizim gagauz literaturamızın ipinâ yaratma boncukları dizilerlär. Ama şükür Allaya Vasi Filioglundun “Can sızıntısı” şiir toplumu buldu yolunu okuyuculara, dünnâ üzünnâ çıktı. Bu – läâzımnı vakıta gelmä bir zengin hem paalı baaşş bizim halkımıza, uşaklara hem büklerä deyni.

Elinizdä bulunan kıyadı peetçi bölmüş birkaç bölümä (“Ana toprak – käämil Bucak”, “Tabiat”, “Omür korafırları”, “Sevda” h.b.). Yaratmalarından bulup birär uygun sölpet, avtor derindän açıklêêr bütün bölümün maanasını. Bölümnerin adlarından görüner, ani Vasi Filioglundun acızgan, incä duygulu üreeni bizim yaşamamızın herbir tarafı dalgalandırêr, dürter, acıdêr. Onun şiirlerindä, nicä boncuk dizisindä, annaşılı laflarla açıklanêr peetçinin ilikçi hem inan ürää halkımızın aydın geleceenä. Bucaan şekeli dä bük er kaplêêr avtorun yaratmalarında, neçinki ilk adımnarı o bu toprakta yaptı, burada büüdü, topraanı hem insannarı sevdi dä bütün yaşamasını onnarlan kendisini baaladı. Şindi dä çalışêr, ama tarafımızı taa zengin, taa becerikli, taa gözäl yapmaa. Kendi ana topraa için Vasi Filioglu yazêr nicä bir diri can için, teklif ederäk insan topraktan örnek alsın, geniş ürekli, cömert olsun.

**Eh, toprak, ana toprak,
O ürään heptän haşlak
Hem geniş, nasıl bir kır,
Ölçüsüz güdär hatır...**

Okuyarkan bu şiir toplumunda peetleri, gözünün önündä peydalanêr çiftçinin yaşaması, bitmäz zaameti, uslu sevinmeli, angısı çekiler sütlü dumandan, çotuk dalından, çıvgın yaamurdan, çii selemniindän:

**...Kabarêr tä bulutlar,
Dolaşıp yumak,
Kalkınêr hem umutlar
Hiç bilmâz suulmak...**

Peetçi üüsää kaldırêr çiftçinin zaametini, angısı terinnän yıslayıp topraa, büüder diil sade booday hem meyva, üzüm hem zarzavat, ama eker kardaşlık hem birlik, iilik hem usulluk.

**...Çotuklar hey, çotuklar,
Sizsiz yoktur hiç saalım.
Sevmiş sizi dedelâr,
Bän dä düştüm sevdalı!**

Lääzımnı metaforalarlan avtor açêr canının gögeli tarafını, sansın perdeyi aralêr da serbestlää kolverer o cömert duygularını.

**...Alışmak anatarı
Salt sendä, Gülüm.
Daadacam bulutları –
Şafk etsin günüm!**

Peetçinin şiirleri annaşılı, kolay tutmaa aklında, onnarı yakışıklı koymaa muzıkaya, zere o muzıkant olarak, becerekli tutêr ritmayı, kullanêr rifmaları, ölçüleri sölpetlerdä: (“Sevda”, “Çotuklar”, “Uygunnuk”, “Sän” hem taa çok başka).

Vasi Filioglu sever gözellii, halkını, Vatanını, usulluu... Ama bu duygular engel etmeer ona üzä çıkarmaa insanın yanılmalarını, kusurlarını, yaşamanın interesli taraflarını. Belli er kaplêr bu şiir toplumunda porezen bölümü, angılarını okuduynan insanda peyda olêr gülüş, ii kef.

**...Yaklaşêrız biz yan-yan,
Geler bizä ki utan.
Doorulacez biz, ama
Gelän yıl için taman.**

Kullanarak çok metaforalar, epitetler, lafçevirmeler, h.b., bizim saygılı peetçimiz zenginlerde leksika zebilluni dä. Bu üzerä dä söleerim, ki pek mutluyum bu kiyadın çıkmasına.

Çiçek döşeli, uzun ömür sana, "Can sızıntısı"! Kendi sayfalarından herbir okuyucuyu sevindirecän, taa gözäl gelecää umut verecän.

Vasi Filiogluya da kaavi saalık, yaratmada kuvet dileerim. Allaa versin taa çok toplum onun kalemi altından çıksın!

*Mariya Mavrodi,
Üüsek kategoriyada
gagauz dilindä üüredici,
Üürenmäk Müdürün inspektoru.*

EH, TOPRAK, ANA TOPRAK,
O ÜRÄÄN HEPTÄN HAŞLAK
HEM GENİŞ, NASIL BİR KIR, -
ÖLÇÜSÜZ GÜDÄR HATIR...

Benim Beşalmam

Beklenän vakıt geldi,
Duumalı topraam!
Günä dııştırmäm seni,
Benim Beşalmam!

Daaldı kara bulutlar
Uurundan senin,
Dirildi o umutlar –
Hoşluklar derin.

Düzleşti o çukurlar
Eveldän kalma:
Kapladı açar güllär
Seni, Beşalma.

Ürääm solumaa doymar
Tarla kokusu,
El uzadêr fidannar –
Küüyün örtüsü.

Kırlangaç uzak erdän
Gelip bizlerä,
Türküü, birlik dildä, –
Sevinmelerä.

Sarılp ta öpeyim
Seni, Beşalmam,
Kısmetini peetleyim,
Ürekli anam.

Beklenän vakıt geldi,
Duumalı topraam!
Günä dııştırmäm seni,
Benim Beşalmam!

Unudulmaz

Bey, ürek, derin canını,
Olmadın aalaşmalı
Ne acı o laflara,
Ne yakan hem yaşlara.

Sıngını yaşamaya
Toprak hepbir dayana,
Koyu üfkä topladı,
Umudunu katladı.

Günduusu – kudret boba
Pelivan gibi şılaa
Yolladı yolu açsın,
Bucaamı ki kurtarsın.

Klisä çannarı düüldü:
Yortu rubalar giydi,
Traş olup halkım, güldü –
Seftä çorbacı – kendi!

... Birdä kara bulutlar
Genä tä kopuştular,
Titsi buruk buynuzlu
Peydalandı da hızlı.

Ama keskin çimçirik,
Patladıp kamçısını,
Yardı o bulutları:
İhmasın hiç kökleri.

Açıldı Bucaan tomruu,
Kuvetleştı umudu.
Kardaşlar kalktı direk –
Hoşlandı heptän ürek.

Ana toprak

Eh, toprak, ana toprak,
O üürän heptän haşlak
Hem geniş, nasıl bir kır, –
Ölçüsüz güdär hatır.

Kär çelik o kuvedin
Savaşêr ki büünnän – büün
(Diildir ani üünelim)
Beslemää hep dünneyı.

Pek mayılım bän sana,
Ne mutlu o canına!
Çalışêrsın ki ölä –
Olalım bir senselä.

Gün gelär – olsun yortu,
Gök bizä – birlik örtü:
Toplaşmaa Meydan başa
Annaşmak şu konuşa.

Şefk etsin, kalkıp, Dimuş,
Mihail, hem Kol, hem Buş:
Dünnedä topraktır bir, –
Olalım ko musaafir!

İi kardaş olup uygun,
Baaşlaylım haşlak duygu.
Annaşmaktır salt yalpak,
Násıl sän, ana toprak!

Titsi mizleer lüzgär

Vakit geđer pek aar...
Titsi mizleer lüzgär...
Eni yıla karşı
Akêr gözün yaşı...
Akêr, akêr yaş çok.
Göktä bulut hep yok.
Çöker ürää hep aar,
Aalêêr çifttä tomnar...
Fidan bir yapraksız,
Gezär hem mal halsız.
Dolay bütün sınık,
Derä suya yanık.
... Güzlü günnär geldi.
Bir suuk seläm verdi.
Bom-boş ambar, tavan,
Mizleer kapsık hayvan.
Ne vardı eveldän –
Bir ton mu, ya bir saan, –
Gelip “paalı dostlar”:
“Çabuk buray ne var!”
Katık, ekmek gitti.
Umut heptän bitti.
Aaçlık mı ne bu kâr? –
Titsi mizleer lüzgär...
Suva mı altında,
Sıçan mı aazında
Birkaç tenä bulup,
Daalêr kara bulut.
Daalêr, deycän, ama
Korku basêr anmaa:

“İmää!”, – baarêr uşak, –
Dolapsaydı pam-pak.
Yok trofa, yok bişey.
Kaçı yolda düşer...
Taligalar – trik-trik,–
Dolu mezar artık.
... Binnärnän can yaktı
Titsi bu kırk altı.
Kimdä ama kabaat,
Ona kär büün da raat.
... May kurumaz gözlär,
Titsi mizleer lüzgär...
Of, unutmaa pek zor,
Ürääm yanêr, pak kor...

* * *

Baa çotuu, günnü emiş,
 Gorkiy M. bölä demiş:
 “Şükür o insannara,
 Kim günü filcannara
 İzmetinnän sıdırmış!”
 Bu laflar paalı kalır.
 Gün şılaa – çoyun saalı.
 Üzümdä – ömürdür dat,
 Filcanda – kraalı şarap...
 Diil bir yıl ya on – üzlär
 Faydalı kalmış izlär.
 ... Ama, tä seksän beştä
 Bir fikir duuêr beştä
 (Kuvetliydir, nasıl kit,
 Düşünän onu – zaabit):
 “İçkiyä, – dedi o, – “HO!”
 Sucaaza ya geçin ko!”
 Yok ne çok hiç beklemää:
 Girişerlär köklemää
 On-irmi yıllık baalar
 (Çotuklar bütün aalar...)
 Tepelärlän harç para
 Yok olêrlar lüzgerä.
 Yok şarap, yok ne şıra,
 Şenniksiz geçer sıra...
 Yannişlı alıp yolu,
 Razgeler bir büyük tolu...
 Nedir bu? Aman, aman!
 Herersiydir narkoman!
 Diil şaka bu, bu gerçek.
 Kim bunu büün görecek?

Çok karar ki esapsız
Hep kalêr bir cuvapsız.
Ya, büücükä, aç bezi, –
Taa nelâr bekleer bizi?..

Avgust 1986.

Dayak

Dünnedä toprak o bir.
 O bizä ana gelir:
 O sofrä hem koruntu,
 İşlenir gün hem yortu.
 O terleer, ki çok zaamet,
 Büüktür ük onda hem neet:
 Aydinnık olsun, sıcak,
 Uşaklar duysun kucak,
 Erken duuması ya geç, –
 Olsunnar ko hepbir genç,
 Yaşamak olsun örnek, –
 Ki bunu isteer ürek.
 ... Var mı, sanki, kolayı
 Bu vergiyi sayalım?
 Baaşlanmış hem ne bizä,
 Gül gibi açsın gözäl?

GAGAUZ MILLİ ARHİVİ

No

1167 98

АРХИВ
 СТЕПАНА КУРОГЛО

CENTRUL DE CERCETĂRI
 ȘTIINȚIFICE AL GAGAUZIEI

НИЦ ГАГАУЗИИ
 ИМ. М.В. МАРУНЕВИЧ

Cömertlik

Başaklıdır bir deniz,
Dalgalar da taa sessiz,
Topracaa olup bir ool,
Büümekli kapêr bir yol.

Musaafir olup şılak,
Bulutlar göktä irak,
Katlanıp uygun damar –
Denizdä kalkêr sular.

Lüzgercik eser incä,
Çalarak bir kemençä:
Dalgalar şenni oynêêr...
Çiftçici ürää duyêr.

Doldurup o çotrayı,
İkramnêêr kızgın eri.
Ezdirip birkaç başak,
Ürekli söleer haşlak:

“Duuduran seni kimnär,
Sünmesin ko hiç cannar.
Biz verdik diri kuvet,
O da – bizä bereket!”

Ekmek için söz

Bän gelärkänä iştän,
(Gün inärdi yamaçtan),
Bir karı karşıladı –
Hayırlı laflar andı:

“Al, çocuum, ürääm açık,
Tuz-biberlän ekmeçik,
Saalımız için olsun,
Tarlaya yaamur konsun,
Gün güneş hem hep etsin,
Yorgunnuun da ko geçsin”.

Gelmedi bana ayıp:
Hayırı şükürleyip,
Da kırıp kenarından,
Aazıma attım birdän.

... Yorgunnuum çabuk kaçtı,
Tezleyä dä gül açtı,
Şıralı o tomruktan.
Düzüldü bir peet ondan:

“Eh, ekmek, sıcak ekmek,
Stih sana, türkü dä var,
Köklerin özlüydür pek,
Çiçekliydir hem dallar.

Kaldırdın bütün ayaa
Dünnedä ne çok halklar,
Diıştirip çürük dayaa –
Kısmetli büün uşaklar.

Sän gelincä bu hala
Diil bir yol aykırladın,
Razgeldin türlü hava,
Hep ama taazä kaldın.

Kim dä musaafir, bilmäm,
Ya çiftçi, zaabit uşaa –
Hepbir: ilkinki seläm
Adına senin düşär.

Var mı sanki ölesi,
“Bän bıktım ekmää”, – desin,
Sofranın ya donaklı
Laflardan bu azetsin?

– Yok!, – sanêrım diil salt bän –
Büü, küçüü hem herbir can,
Düülmesi ki üreemin
Hem saalı bütün evin
Dalından kopma onun,
Nasıl unutmaa bunu?!

Bucaan eceli

(Poema)

I.

Eceli Bucaan
Diildir raatlıkta,
Ki kalmıştı o
En açıklıkta.
Uurunda onun
Er hem gök yanır,
Büün dä çıplakça
Çok erlär kalır.

Bir geđer asır,
Aykırlêêr hem taa...
Kimsey diil kayıl
Uuramaa Bucaa.
Tuna boyuna,
Nistru, Prut hem daa –
Çekiler insan
Zenginni topaa.

Ama... bir vakıt
Sarp girgin hem uz
Kâr Bucaa doorul
Kaçsa gagauz.
Erleşer onnar,
Kaarşlayıp bülbül,
Nerdä kökleri
Büünnän-büün örür.

2.

Donanêr Bucak
Yıl-yıldan taa ii.
Turnalar gelir
Struna dizili.
Cıvırlığa şen –
Toloka otta,
Ev kuşcaazları
Yatışêr kotta.

Gök – duruk sedef –
Ne salt derinnii!
Yaamurcuk damnêr –
Baldır serinnii.
Tarlalar – kilim,
Koraflı hem düz.
Cömertli gelir
Baalardan o güz.

Malcaazlar iner
Yılmadan hep aar,
Temizli suya
Çekilir onnar.
Sulamaa başça
Becerir Yalpug...
Dinnensin bir ay
Ko o aaç puluk.

Ya Pazar, yortu –
Küü toplu dernää,
Küü bütün toplu
Horudan şennää.
Bay Tanas Manol,
Atlayıp, çöker...

Anayı da ool
Oyuna çeker.

Gün saalık başlêr
Küçüünä-büünä,
Milletlär yaşêr,
Birliktä büümä.
Dolaydan eser
Lüzgercik serin,
Pak yaşamakta
Solumaa ilin.

Bal kuan toplêr
Çiçektän-çiçää,
Bol Bucaa kutlêr
Etişmiş gençlär.
Merada insan,
Küü içi uslu.
Ama... tä birdän
Büük bir kusurluk.

3.

Yukardan gelir teklif –
Birleşsin çiftçi,
Taa ilin ki gidecek
Onnarın işi.
Toplaşêr insan pek tez,
Ki olmaa bilä.
Laf alêr ama Merkez, –
Dil onda düülmä:

“Ya sesläyin, söyleycez! –
O deyiverer, –
Korkmayın, kaybelmeycez,

Buncak bizdä er!
Aktarmaa şu merayı
Yarışçı hiç yok.
Beş yılın bu planına
Üç yıl da kâr çok!"

Yok laf insanda, zerä
Fit baalı aazı.
Bil, izin Merkez verer,
Seslemää läözım.
Traktorlar, maşinalık –
Of ta, uluyêr.
Yamaçlar, yarık-yarık,
Tütündä buulêr.

Gelmeli küüyä nauk:
"Näbacez, dostlar?
Deneylim büütmää pamuk,
Gün, sıcak ki var".
Tarlalar rasat dolêr...
Büümeerlär. – Rahit!
Kafaya tokmak urêr. –
Su Bucakta kıt.

Genä büük bir oturuş.
Üzlän var kişi:
Paralêêrlar bir soruş –
Çiftçilik işi:
Ne verer o terekä? –
Sölemää günaa.
Büük para bizi bekläär,
Bir yol – tütünä!

Girişer bu zanaata
 Kâr dâ bütün küü.
 Kimsey diil bir tarafta,
 Ne küçüü, büyü.
 Kam başlêêr hem diimemää
 Tarlaya kazma,
 Agros-inteks-himiya
 Girişer ozman.

“Tuna suyu diil yırak,
 Diil lââzım yaamur”, –
 Ses gelârdi öteräk,
 Da dedim: “Ya dur!
 Ya bakınalım islää,
 Yol brakêr mı iz?
 Da, Bucaam, ya sän seslä,
 Ki buulêrız biz”.

4.

Gün yakêr topraa,
 Taa çok ta – insan.
 Kâr bıçak saplar
 Üreeni Bucaan.
 Bulanêr hep gök,
 Gömüler Yalpug,
 Yok ilaç için
 Bare su duruk.

Sır malı, koyun
 Çift-topraa çiiineer:
 Yok köşeleri,
 Yok boşlu bir er.

Sürülü alçak,
Sürülü yamaç,
Zavalı mallar
Hep gezerlär aaç.

Yıl-yıldan hep taa
Zabunnêêr mera.
Çok köşelerdä
Açılêr yara.
Tä, birdän-birä
Kurumuş karık.
Unuttu derä
Nedir o balık.

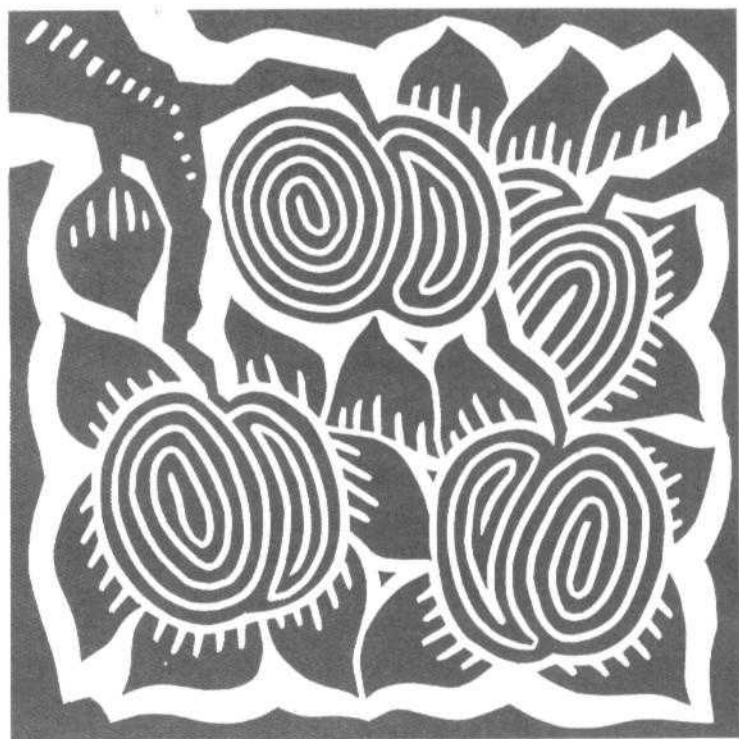
Silkiner meyva
Çiçekli daldan,
Kaybeler tavşam
İzleri baadan.
Tunukça şılaa
Sarp o yıldızın,
Hem dâ meraklı
Gür halkımızın.

. . .

Hey, kafadarlar,
Bucakta duuma!
Ya, duruklanıp,
Bir soruş koymaa:
Var mı nası hep
Bölecä durmaa,
Buncak açan can
Dert başlêêr yuurmaa?

Yok açan hiç saa
Bir çiçek daada,
Uşaksız karı
Buncak dolayda?
Ömürün açan
Yarısı kayıp,
Eceli Bucaan...
... Sölemää ayıp.

... KAPLAYINCA PEET YAPRAA,
SEFALI YAAMUR YAASIN.
ÇİÇEKLIK MEYDAN TOPRAA
DOZ-DOLAY HOŞLU SARSIN...

* * *

Gün indi tä kauşmaa, –
(O da dinnensin),
Büük sıcaa onun ama
Yok nasıl geçsin.

Tä güllär pembä, sarı
Şükürleer onu,
Nasıl da bir genç karı
İlk yavrucuunu.

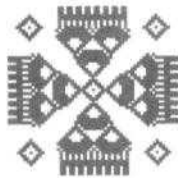
Herbir kuş, böcek ya mal,
Can taşıyan büün, –
Hem ana oolu onnar,
Hem boba, hem gün.

Sarp şılak o keskinnii
Süünmesä e hiç!
Yaşamak olsun hep ii,
Baaşlansın sevinç...

* * *

Nezaman istärsän gel,
Hep haşlak verer bir el:
Yolcuya sofra koyur,
Susuzluun var – al, buyur!

O – evin sevinmelii,
Hem olur ürään şennii,
En şılak ta yıldızım –
Adıdır onun – üzüm.

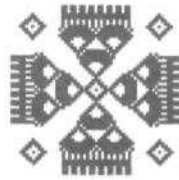

* * *

Haşlanmış o gül, fidan –
Büük olur hayır.
Taş yamaç, kâr okean
Onnara mayıl.

Salt läüzüm pek çalışmaa
Seenmesin onnar,
Da şafkta hep yaşamaa
Diil bir yıl, binnär...

Ne mutlu zaman

Yok çiçek. Kuan uçmaz.
Yok çekirgä türküsü.
Kär başka da ses çıkmaz
Kemençä gibi ötsün.

Yok haşlak, terli günnär,
Kırlangaç çalsın teldä.
Yıldızlı o üzümñär
Düş gibi kaldı geerdä.

Yok çimen eşil, yok çii,
Turnalar, brakıp, gitti...
Yok güllär o selemnii...
Diil ama ürääm kitli.

Tomruksuz ki fidannar
Kär kauk açık biyaz.
Hem biyaz da sineklär
Uçuşêr, deycän, ki yaz.

Baa yorgun, başça hem çift
Örtülü pamuk-yorgan.
Dinnensin salkım, pelit,
Geldilär ki zor yoldan.

KO...

Horozlar öter...
Sabahlı zaman.
Dolayı öper
Aydınnı o dan.

Ko ilk laf desin
Gün, – onda sıra,
Hem kamçı sesi –
Sır çıksın kıra.

Toz ko kaldırsın
Nallanmış beygir,
Hep bir sarılsın
Büük işä vergi.

Gün şılaa, yaamur
Braksınnar ko iz,
Bereket olur –
En derin deniz.

Dalgası olsun
Sıcaklı ürään
Da, dalıp dönsün
Gül çiçää o can.

Çotuklar, hey, çotuklar!

Sıcaklar urdu – aalêêr,
Yaşları – ömür suyu,
Gül gibi kısmet baalêêr
Kim onu baştan duyur.

Körpâ filiz şırası –
Acılı ürää – ilaç,
Sevgiliydir angısı –
Buyursun yudum birkaç.

Gözelli onun saklı –
Akıldan çıkır insan,
Bir gelin o donaklı,
Gül gibi ani açan.

Gün mü ne, erä indi,
İraktan ya yıldızlar?
Da şafklar payedildi –
Şılak yakmış çotuklar.

Gel, üzüm sän tenesi,
Yaşaman senin bütün,
Uydurup uygun sesi,
Düzelim eni türkü:

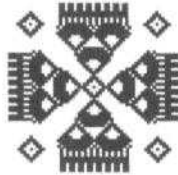
“Çotuklar, hey, çotuklar,
Sizsiz yoktur hiç saalım.
Sevmiş sizi dedelâr,
Bän dâ düştüm sevdalı!”

Ko güllär

Şıralı açık güllär
Tutan şafkçaazı öpär,
Kızkardeş onu sayıp,
Yukarı hep uzanıp.

Yakışarsa, annatsın:
Nerdän gündä bölä şafk?
– Er-topraan o anası,
Anada sa–kan haşlak.

Süünmesin çalış hiç gün,
Şafk etsin o divecä,
Er aydınansın bütün,
Olmasın ecel-gecä.

Çiçeklär söleer

Tarla yukarı atlar,
Şenniklän oynêêr otlar.
Toplu çiçeklär alka
Çiili başçada sölä:

“Bizim kanımız – hayır,
Ürek yorulmaz bayır,
Gündüz, eki dä gecä
İilik salt yapmaa kayıl”.

Lafı işider bülbül,
Gelip: “Avşamêrsın, gül!
Hoşluykan canım, annat
Bilmäk kerä nesoy dil?”

Sesliydir ki türkünüz,
Şafklıydir hem uykunuz,
Bana yardımını olsan,
Da bän çalmayım yalnız”.

... Olup barabar onnar –
Öter keskinni çannar
Ölä hoşluydur sestä,
Neyä toplanêr cannar.

Biri, gençliydir oqlan,
Yaklaşêr yakın açan,
Kulaa dayayıp islää,
Annêêr, ne söleer o çan.

Toplêêr o bir top bütün
Çiçek, ani en üstün,
Nelär sarfoş da etsä –
Kafa yok neyâ küssün.

Neylân yollanêr o uz
Göktâ aaramaa yıldız,
Ani şafkı hiç süünmâz,
Da bulêr gerçik bir kız.

Kimin gözlerin şafkı –
Yavru gün mü, ne saklı?
Yaptı dünneyi aydın –
Ölä pek yakışıklı.

Olur bölesi siirek:
Gülüş – sevdalı, gevrek...
Ama laf onnarda yok,
Ne lääzım, söleer çiçek.

Güzünkü

Diıştirmiş fidannarı
Sarp şalinkalar sarı.
Hayırlı çiçeciklär
Selem'ni bitki verär.

Gün iraklaştı bizdän.
Lüzgercik – kopma güzdän,
Angısı etiştirer
Yaz bitkisini, – da deer:

“Diil bir gün, amaydır üz
Sıcaklı ter döktünüz –
Yılımız olsun varlı,
İi kismetlän sarılı.

Düşünüp diil çok, dedim,
Taa sora ya diıştiriim
Bän seni. Da sän katlan,
Azbuçuk hem soluklan.

Düün yaptıracam şenni,
Filcannar anar seni,
Salt buyur, ol sırada,
Gençlerä ömür ada.

Hem dä yıl bereketli –
Sallangaç tekerlekli,
Angısı açêr ürek –
Kär sendän kopma, çiçek...”

Gök görüldemesi

Uslucaydı hem açık
Üülenädän havacık.
Gün şıladı ortaca,
Yollayıp erä sıcaa.

Geçmeer çok vakıt ama,
Tez başlêêr pek kabarmaa,
Karışıp koyu hem aar
Karannık o bulutlar.

Da birdän – patır-patır
Dut gibi tolu atır:
Kär kauk-biyaz erlär,
Küsülü durêr evlär...

– Allahım, ozman dedim,
Sän olursun salt yardım,
Sän acarsın hem bizi,
Kuş-malı, ekmeemizi.

... Bezbelliidir Allahtan:
Aldırdı bulut laftan
Da metin bir yaamurcuk
Girişip, oldu yolcu.

* * *

Kär kurt-kuş bunu duyur,
Ani ki yamaç, derä,
Daa, toprak – verir ömür,
Sarılıp paalı erä.
Ürektän bütün haşlak
Büük duyguylan hem tatlı
Gün şenni yollêêr şılak –
İi düşlär çıksın aslı.
Raatsızlı düşünmelär,
Can mı acısı zorlu –
Göz görmöz kırlasınnar,
Gün gelir ki yortulu.
Kaplayınca peet yapraa,
Sefalı yaamur yaasın.
Çiçeklik meydan topraa
Doz-dolay hoşlu sarsın.
Etişir o genç kızlar
Eridir kär akına.
Tomruklu taazä güllär
Ko açsın hep Vatana...

Yıl kuşaan korafıarı

I.

Çift-toprak pişer,
Buulanıp gündä,
Tamahlı iđer
Can şu suyundan.

Çotuklar darsık,
Ah, darsık günä,
İlişer artık
Çiidem gözümä.

Tä başlêêr tomruk
Laaleyä giinmää,
Erken çii duruk
Diz çöküp, iilmää...

Lüzgercik incä
Rubacıklan pak,
Uurayıp gecä,
Selemneer yalpak.

Selemneer on kat
Kırlangaç teldä,
Hem çiftçi zanaat –
Eşillik erdä...

2.

Erken. Saat altı.
Küü uslu, sessiz,
Uykudan kalkıp:
“Hoş gelmişsiniz!”

Bir boydan¹ sa çak –
Tekerlek sesi,
İzmetä kıyak
Çifttir saabisi

Kim kuvet koymuş
İlk ekmää – helal!
Meyvalar, emiş...
Salt kopar da al.

Gündöndü açmış,
Kuannar mayıl.
Ool gölä kaçmış,
Yıslanmaa kayıl.

Meralar – kilim,
Gözdür kiskançlı,
Var ne üünelim –
Bilmedik aaçlı.

Sofralar dolcek
Genä evmizdä,
Yaz sıcaa kalcek
Hep üreemizdä.

3.

Gün iraklaşêr,
Azaldıp sıcaa.
Ay bütün şaşêr
Koraflı Bucaa.

¹ Bir boy – meranın adı.

Sedefä giinmiş
Usullu dallar,
Aarlıktan iilmiş
İzmetli yollar.

Yorgunnuk ta büük.
Yorulmuştu kır,
Ki ondaydı ük –
Bereket – bayır.

Kuşçaazlar düzüp
Yukarda bir ses,
Kötüleer güzü,
Giceklär ki tez.

...Gün sä hep şilêêr,
Azaldıp sıcaa.
Güz mü sarmaşêr
Sevgili Bucaa?..

4.

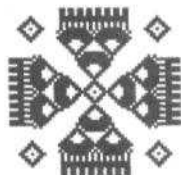
Ayazlı hava.
Bacalar tüter...
Bir sıklık – ava
Poyrazdan öter.

Dartılı dolay
Düz hasaylan pak.
Sarp gözlü bu ay
Çok baaşlêêr şılak.

Uşaklar halka,
Gülüşä buyur!
Yamaçta şaka
Katmerli olur.

Uсталık geler
Sarp ellerindän.
Sandi hep bir deer:
“Diil lääzım rendä.

Babuyu artık
Pak kaardan yaptık.
Ne käämil duruş,
Bitmesä bu kış!..”

TAA BİR YIL KALDI GEERDÄ,
BAAŞLAYIP "SÜRPRİZ",
AMA HERBİR AYLEDÄ
HEP BRAKMAKTIR İZ...

Hoş gelmişin!

Hoş gelmişin, Canabin,
İkramnı küüyümüzü!
Sarılmak düşer beş bin
Kor – haşlak üreemizdän.

Kapumuz açık: “Buyur,
Hoş gelmişin evimä!”
Gelmeli sıcaa duyur
Ölçüsüz o sevinmäm.

Hem duyur körpä fidan,
Uzadıp boncuk sedef.
Üzümnär, kopma gündän,
Ürektän düzär bir kef.

Kauşlar eldä, kaval,
Gayda, kobza ses düzüp,
Kurmuşlar bir düz ava,
Kär beklärmişlär güzü.

Bu, doksanınıcı güzü
Bin dokuzüzdän beeri.
Var bir danışmak sözü:
Öpelim lääzım eri.

Öpelim hem vakıdı,
Gül-yaşamayı düzän,
Kim açtı hem tokadı,
Aydınnı verdi bizä.

... Hey, dostum, tutunalım
Biz dä horu oynamaa!
Şenniklää şu dalalım, –
Çok işlär ki var anmaa...

Acı türküsü

Yok kefim. Güüdäm zeettä.
 Of, canım, hem vay.
 Diil bir gün bän döşektä,
 Diil afta hem ay.
 Bastırêr tä darsıklık.
 Yıl olêr günnär.
 Ba şılak, ba karannık,
 İhmêêr hiç güllär.
 Yuvalar örselendi
 Altında saçaan.
 Yok sesläär persengeli,
 Çan gibi ötän.
 Göz atêrim kapuya –
 Zemperä uslu.
 Yok kim kaldırsın ayaa,
 Yok kim versin su.
 Pençereyä göz attım –
 Salt salkım eşil.
 Beki bu bitki lafım –
 Kimin ne işi.
 Dört duvar arasında,
 Tavana bakıp,
 Sayıklêêrim: çoyunda
 Az taa insanlık.
 Çoyuna ki çok iilik
 Saalumda yaptım.
 Sayıdaydı çiftçilik,
 Zor o zanatım.
 Ya kuvet, ya nesä taa
 Hep olup yardım,

Urmadı üzüm bataa
Hem "Boba" adım.
Ama... Ne yoldayız büün?
Of, canım, sölä!
Neçin hep kaydıkça gün,
Battırêr gölä?
Nerey yok olêr duygu
Genç üreklerdän?
Almêêr hiç beni uyku
Düşünmeklerdän.
... Yok kefim. Güüdäm zeettä.
Güüs salt soluyar.
Diil bir gün bän döşektä, –
Aar baskı bu, aar...

Kişinöv, 1995.

Aar çöktü ürää

Aar çöktü ürää,
Kär kara bulut.
Bulandı derä,
Hep akan duruk.

Bulmêêr er canım
Güüs şu içindä,
Yalnızlık – yarım
Can mı içimdä?

Yok uşak sesi –
Lafçaazlar yaasın,
Yär dä gölgesi
Yok karşılasın.

Ne bir laf desin,
Yok gülüş çannı...
Gül dirilmesi,
Bak bendän yanı!

Dön bana dooru,
Ki sendä umut,
Beki yok olur
O kara bulut.

Bruno, Çehiyä, 1989.

Gipnoz

Zordur hemen annatmaa,
Bulunmaz ki laf:
İlinnik aldı sarmaa
Kuş tüündän koraf.

Yok oldu aarlım birdän,
Kapandı gözlär,
Bul bir er irak erdän
Hem dä pek gözäl.

Tä, uçêrim... Yukarda –
Güneşli dolay.
Çiçeklik bulutlarda –
Ray, elbetki ray.

Koparêrim bir gülcäöz,
Hep orda büüyêr.
Tä taazä akêr selcäöz,
Serinner bu er.

O gülcäöz şu kokusu
Büüledi halı.
Bir yudum dattım bän su
Selceezdän kraalı.

Güüs çekti taazä soluk,
Şen atlêêr ürek.
Gel bir ses, ba yok olur,
Ba yavaş, ba pek:

– Götürer bu yol sizi
En ii yıldıza.
Açın gözlerinizi,
Gitmedään uzaa.

Göz kapaa aşılması
Zor gibi oldu.
Bir soruş (hem bu aslı)
Tez-tezä sordum:

“Ne fasıldır uyumak?
Ya, sölä, ba dost!”
– Bu kısa bir düş görmäk,
Ad onda – gipnoz.

Sergeevka, Ukraina, 1988.

Unudulma adet

Düş gibi geler,
(Çıkmêêr aklımdan),
Büük paalı bir er
Küü ortasında:
Nereyä baksan –
Üzlän var insan,
Ani yakışır –
Hepsi toplășır.

Ses geler bana:
– Çal, deer, tamanna:
Horuyu dünkü,
Toplansın ki küü.
– Seç, deer, sözüümü,
Aç hem gözünü,
Görecän kaç can
Tutuşturacan.

Bir ava eski,
(Çalgıcıyız ki),
Girişeriz taa
O zaman çalmaa...
Kız, boba hem ool
Tutulu kol-kol.
Dar geler bu er –
Ortalık tüter...

Zaametçi insan,
İhtärlar baksan –
Laf, gülüş öter, –
Yorgunnuu söker...

... Varkan kolayı
Doorutmaa saalı,
Neçin bu adet
Olmasın elbet?!

Yatêrim...

Yatêrim, tavana durup-durup bakêrim
Bolnița kıstav odasında.

Yatêrim, yılları fikircä sayıklêêrim,
Olacaktır "Dur!" angısında.

Yatêrim, düşümdä dä hepbir sokulêrim
Yaşamanın ii tarafına.

Yatêrim, çalışkan aklımca dokuyêrim
Ömürü düzen korafından.

Yatêrim, pencereyi kapayıp, açêrim,
Hep mayıl olup eşil baaya.

Yatêrim, ne läüzüm yapmaa hep savaşêrim,
Beki dä kalkarım tez ayaa...

Kișinöv, iyün 1995.

Oolcaazım, benim oolum

– Oolzaazım, benim oolum,
Ne sän kahırlı?
Ne olä o annıcın
Yaş peşkir baalı?

– Of, anam, paalı anam,
Yok benim acım.
Bir bakış oldu, ama
Suuktur hem acı.

– Oolcaazım, oolum benim,
Kıt laflı oldun.
Nerdä o cümbüşlerin,
Ne aar soludun?

– Of, anam, paalı anam,
Ne bän söyleyim:
Yokkana kendi arkan,
Tutulêr dilin.

– Sölesänä sän, oolum,
Bän nelär yaptım,
Neçin pay ettin yolu,
Üreemi yaktın?

– Sän anam, benim anam,
Gezsänä erdä:
İnsancık, gelin olan,
Diil bizdä zeedä.

Öpeyim elini

Geeri kaldı çeketmân –
 Persengeli vakıtlar.
 Açıldı büük tokatlar,
 Boşanıp katlı küftân.

Prost etti o zeetleri,
 Erä girip çıraklık.
 Kıvrat keskin bir sıklık,
 Bân dä çal'cam peetleri.

Fırladı ölçü – “yarı”,
 Süpürüp kâr erini...
 Ver, öpeyim elini,
 Büünkü, kismetli karı.

Uşacıklar, kız ya ool,
 Sevinerlär güneşä...
 Zanaatlı kim ne işä –
 Hererdä açıksın, yol.

Darsıklık

Tä girerim odaya,
Hem benim gölgäm girer.
Erkennää kalktım ayaa, –
Bir salt darsıklık bekleer...

Gün geçer, geçer afta,
Yalnızlık hep bir sıkêr.
Aylemdän bir tarafta
Dar gelir bana bu er.

Hep torunkam önümdä
Kanatlıdır, nası kuş:
“Dädo!, – deer, – o gözündä
Ne yaşlar peydalanmış?”

O küçük oolum sonda,
Uykudan kesip düşü:
“İlin yol sana, boba,
Bak ta saalını düşün!”

İrakta sevgim bendän,
İzmettän brakıp işi,
Sesçeezi telefonda:
“Näabêrsın, benim eşim?”

Diil bir gün, birkaç afta
Darsıklık hep kemirdi.
Heptenä oldum hasta,
Kenno alışmaa geldim...

Soligorsk, Belorusiya, iyün 1999.

Ha, tanıyın...

Ha, tanıyın, kimdir bu,
Ayıdınnaa alıp yolu:
“Tren, uęaa – basmam!”, – dedi,
Dünneyä yayan geldi.

İlkyaz kim aylarında
Pek beenärdi yanında
Bobası olsun, ana,
Kuş südü hem bir damna.

Kim sölärdi yaşında
Düdücäk aazçaazından:
“Biricik, tä bir, tä bir”, –
Parmacaa olup saabi.

Hem söläyin, kimdir bu,
Tükenä desin “bu-bu”?
Su, sakız ya dondurma
Hep saabi çıksın ona.

Bayıldı uşaan aazı:
“Seslemää beni läüzüm!
Seslemärseydiniz eer,
Bobadan gelecek haber...”

İçerlär tä “erleşik”,
Gücenik hayat, eşik.
Usludan kim taa uslu? –
Aydına¹ olur-olsun.

Mart 2000

¹ Aydına – kızçaazın adı

Utanma kalmaa aşaa

Ooluma Sandiyä

Fevralda, günün biri,
Razgelip hoşlu izä,
Diil pek çok vakıt geeri
Yamandı aylemizä.

Onbirydi o günü.
Şılalı açtıydı gün.
Anacın o üzünü
Şennetti sesli bül-bül.

Da türkü çannı öter
Tä onedi yıl artık.
Birkaç söz söläärim, zeer,
Ki ürääm bulmaz raatlık:

“Şükür Allaha, oolum,
Varsın ki bu dünnedä!
Çiçekli olsun yolun,
Varsa boorcun, bak, ödü.

Şükür et hep onnara,
Yarattı kimnär seni.
Duva et hem saalına,
Öp ananın elini.

Ol fikirli, saalıklı,
Kısmetli ol, çok yaşa.
Herkerä ol sayıklı,
Utanma kalmaa aşaa”.

Fevral 2003.

* * *

Taa bir yıl kaldı geerdä,
Baaşlayıp “sürpriz”,
Ama herbir ayledä
Hep brakmaktır iz.

Hayırlı ko o izlär –
Derinnensinnär,
Zavalı tunuk gözlär –
Ko şennensinnär!

Şennener canım

Gün – gündän, yıldan – yıla,
Urayıp okullara,
Şennener darsık canım,
Ki bulêr ilacını.

“Hoş gelmişin!”, – deer cümlä,
Baş iilder açık güllär.
Saygılı duruk laflar
Üreemi hoşlu kaplaar.

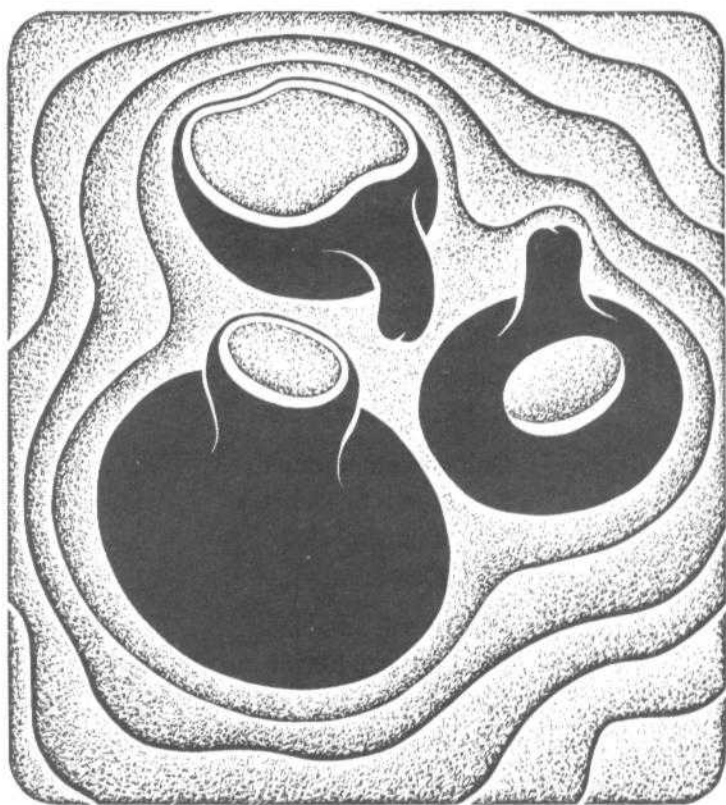
Yıl - yıldan, adım - adım
Dilimiz duyup yardım,
Zaametli döküp bir ter,
Köklerni derinleder.

Dallanıp emen-emen,
Ko olsun o bir dermen.
Biz dä izmetçi olup,
Hep gösterelim yolu.

Diil bir yıl, ama üzlär
Üflesin taazä lüzgär.
Kaya durmasın, dönsün,
Pak unu – pak söz üütsün.

Mart 2003.

AH, ÜREK, DERİN CANNI,
SÄN BAAŞLA HEP ŞAFKINI,
SICAANI O İNSANA,
KİM SEVİNÇ DÖKER CANA...

Baaşlamak

Ah, ürek, derin cannı!
Sän baaşla hep şafkını,
Sıcaanı o insana,
Kim sevinç döker cana.

Kär olsun saçlar biyaz –
Bilmesin bitmäk ilkyaz,
Senmesin hiç çiçeklär,
Çan gibi ötsün seslär.

Ne mutlu o cannara –
İi ürek açannara,
Kimnerin lafı paalı,
Bakışı da yardımlı.

Kim koymuş hem neetini,
Saymamış zaametini,
Çok aşırılıp bayır,
Şükürlü yapmaa hayır.

. . .

Bu stihın peetlerini,
Duygulu el öpmemi
Çok baaşlêırım onnara –
İi ürek açannara.

Sevinerim...

Bu aslıdır, diildir düş,
Nesoy sölemää,
Büünkü yaşamak – konuş,
Yok nasıl doymaa.

Açıldı ürääm heptän,
Gençlendi yaşlar,
Bulunêrim ii keftä
Diil salt bän, kuşlar.

Sevinerim ürektän,
Seviner aaçlar,
Yıldızlar maavi göktä
Hem dä yamaçlar.

Seviner tek kemençä,
Arkuşu çekip,
Seviner hem gül çiçää,
Günä çekilip.

Sevinmäk olup uçak,
Duymêêr hiç hotar:
Sevgili karı, uşak
Dünneyi tutar...

Kahırlanma sän, boba

M. N. Tülümenä

Eh, boba, bir sän kalan
Karannın o dibindä.
İyäydin ekmek yavan,
Salt açık, şafklı gündä.

Bekçisi eki evin
Sän olaydın avşamı.
İyäydin acı pelin,
Salt göräydin uşanı.

Ne şılak mı az kaldı
Büük günün o annında?
Da, gelip, sendän aldı,
Sert, haşlak o canından.

... Sinirli o ellerin
Doymaazdılar kazmaya:
Çalışardın hep derin
Çift yanıklı yıslamaa.

Sobaya dayanıp sän,
Getirersin aklına,
Nesoydu üzü uşaan,
Da başléêrsın darsımaa.

... Kahırlanma, sän, boba –
Uşakların hepsi saa.
Nukaların yanında...
Taa ii annat bir masal...

Nasaat

S.G. Bogdana

İlkyaz. May ayın onu.
Seviner gün yukarda.
Bir keskin şılaa onun
Ter döker haşlak erdä.

O gider hem ilerli
Diil bir yıl, hem diil iki.
Ya bakmaa, dönüp geeri,
Da saçlar sölä beki...

Mutlak o saçlar sölä,
Ne esmerdir o beniz,
Ürektän dä ses gelär,
O – olduu işlerimiz!

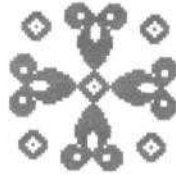
O – yanık topraan oolu,
Hep onun da ustası.
Almalı doora yolu –
Zaametli şılêr güüsü.

Bir kilim döşemesi
Gülümseer şen meralar.
Küü dä ko hep eşersin,
Ki böläydir büük plannar.

...Ne mutlu bu adama,
Baalatmış kim üreeni,
Ani diil salt adamaa
Yaşamak olsun eni.

O ama becerikli
Neet koyup – yok iki, üç...
Hatırlı olur teklif –
Süünmesin şılak bu hiç!

May 1987.

Adama

I. G. Köseyi

Kinnär onu üüredän? –

Ürekli toprak.

Karşı gelennä seläm

İlk verer yalpak.

İki-on yıldan zeedä

Hep başçavancı,

Bu zanaatın uurunda

Biyazıdı saçı.

Çoyuna işçilerin,

Var nicä demää,

O verer akıl derin

Boba erinä.

Büük yaşta adam, diil az –

Yollar arşınık...

Dinnenmää o hiç durmaz,

İş'çin hep yanık.

“Nedändir olsun ürään, –

Sorêrim ona, –

Ki dolu geler derä

Yardım Vatana”.

Da cuvap geler oz'man

Ya ne cümbüşlü:

“O – besliydir topraktan,

Kan – erin suyu”.

Büün dä o hep çekilir

Zanaatlı sesä:

Memleket onu bilir –

Bu – İvan Kösä.

Diz çökmäk

Yalpaklık, hoşluk karşlêêr
Taa gelärkän, iraktan.
Şen üzlü gözlär adêêr
Can sıcaklı ürektän.

Gir, o sefaalık – saalık,
On kat iidir ilaçtan.
Yok kişi burda yanık,
Yok burda kı prost insan.

Lafları – ürek açêr –
Kurulmaz hiç bir dä paa:
Yaşamak için yaşêêr
Gospoja OSOVSKAYA!

Duruşu, bakış – dan er,
Güneşli sıcaa baaşlêêr:
Sofiyä ROŞKA biliner,
Ki ona dolay şaşêr!

Diil bunnar salt, üzlän var
Havezdä hem çalışkan,
Her sabaa kim alatlaar
Kaldırmaa ayaa insan.

Onnarın biri ydir –baş,
Kim kurêr gitsin işlär.
Bölecä hepbir savaş,
Domnul George ŦİMBALAR!

Hatırlı, o hayırlı
Unutmam ömürümdä.
Ani büün bana da ii –
Diz çökmäm önnerindä!

Baş düüyerim...

Göz atêrim: bu dolay
Ne gözäl, kıvrak giimni,
Yamaçlar, inip yola,
Karşılêêrlar gelänni!

Soluyêrim bol-bola,
Yutkunup damna-damna.
Güüs doymaz hiç bu solaa,
Tuz-taştan koparılma.

Düülmesi ürään hoşlu,
Kucaklêêr taazä daayı,
Sızıntı: – Buyurun su!
Hayırlaa olup mayıl.

Yıl-yıldan akêr sular
Büük faydaylan insana,
Ki Slênik – Moldova var,
Baş düüyerim bän ona.

*Slênik – Moldova, Romuniyä,
oktâbri 1997.*

Kutlamak

*“Gagauz sesi” gazetasının
yubileyinä*

May ayın ortasında,
Diil çok yıl geeri,
Baaşlandı sıcaa candan
Dan o erleri.

Gün-gündän taa faydalı
Lüzgercik esir:
Büük yapêr söz aydınırı
“Gagauz sesi”.

Halkımız, çalışmamız
Ne çetin baalı:
Derindän brakêr hep iz
Dil sayfaları.

Yalınca – hem dost, hem Bey,
Gazet saabisi!
Kutlamaa seni isteer
“Gagauz sesi”.

Bän dâ, yamanıp buna,
Sözleşçäm bölä:
Etişmäâ üz yılına
Şen, gülä-gülä!..

May 1999

Baş iilderim...

Baş iilderim adama,
Kim koymuş kırk yıl geeri
Soligorsk şu topraana
Büük ömür temelini.

Kim koymuş hem ilk taşı
Gök-saalık o evinä,
Büünnän-büün yapêr baaşış,
El uzadıp çoyuna.

Kapular hepbir açık
Bütün yaz hem bütün kış.
Bakışlar ne yalpacık –
Strunada oynêr arkuş.

Çam aacı tä erier,
Baaşlayıp büülü soluu.
Ba çöşmä sevindirer:
Su – ayazma, al, buyur!

Er altı. Decän, bu ne?
Perdeyi ama ya aç:
Nekadar derinnener,
Taa faydalıdır ilaç.

Selemni izmetçilär
Hayırlınnan ürektän
Her günä ömür ekläär,
Nası Büük Boba göktän.

Yorulmaaz bu cannara,
BOGNANOVIÇÄ, KAÇUR
Baş iilmäm bilmöz ara,
İi keftä gitsin hep uur!..

Soligorsk, Belorusiyä, iyün 2000.

* * *

S.P. Uzunun hatırina

Nışanıydın burada –
En büyük ağ bir büyük daada.
Gözlerin şafkı duruk,
Yoktur baktılar dürük.

Kıt laflıydın, ama uz,
Duumandandın Gagauz.
Şen ürek düülârdi çan,
Buluşardık biz açan.

... Gün duuêr hem kauşêr...
Bir evlat sana baaşlêêr:
Kısmetli olsun deyni,
Şennettik kâr evini.

Diil bir gün, geçer sekiz,
Bir haber gelir kefsiz:
“Gelin genâ soframa,
Soframa, salt bir “ama”...

...Ne bu? Diildir uyumak.
Sarıldı ürääm yumak:
Çiçeklik bütün dolay,
Bir dizmâk hem diil kolay.

... Evlatçın pek güç kaldı.
El sana o salladı.
Ama yok bir kıpırtı.
Divecâ mi kâr yattın?

Of, daldın sän uykuya,
Bir haşlak, kaynaar suya,
Yaşlarını brakıp fit genç,
Kalaceydın sansın geç...

Bitki eriyer umutlar...

M.V. Kösenin hatırina

Noyabriydi. Bitki günnär.
Hava titsi: Boran, bir suuk.
Çin sabaalän düüler çannar...
Bet şüpeyä düştüm çabuk.

...Tokat açık, kapu açık,
Üüsek saçak bana iilər...
Mina Kösä, karşı ha, çık,
Geldim sana musaafirlää.

Oyalanıp, düşündüm çok:
Dedim, beki dä şiiir yazar.
Makinadan ama ses yok,
Damnêêr yapraa salt aar yaşlar.

Yaşlar damnêêr, konaa sarêr
Tez yaklaşıp o bulutlar.
Ömür baarêr: "Yok bana er!", –
Bitki eriyer umutlar...

Yolda gözlär, çöker hep aar,
Hep çekiler kara perdä.
Aaz dolusu tatlı laflar
Kaybeler tä toprak erdä.

Of, Allahım, ne kâr bölä
Ansızdan bu cana kondun?
Şaş-beş oldu bütün dolay,
Bän dä heptän hasta oldum.

Büün, annêırım, sormaa günaa:
 Tutnuk seslär, yaşlı gözlär.
 Cuvap buna verär ama
 Geerdä kalan derin izlär.

Küşüklüündä bela-aaçlık
 Yardım olmuş ömür yonmaa.
 Brest Askerlii: "Mina, ha çık,
 Atom - topçaaz, ha, denemää!"

Karşı çıkêr okul, kolhoz,
 Muzey, çaarıp: "Buyur bizä!"
 Da ürektän olup o dost,
 Yaz işleri kalmaaz güzä.

Haylak durmaazdı dünnedä:
 Az-buçuk bulup bir ara,
 Sözlär derin fikirindän
 Tez konardı sayfalara.

Da gün-gündän, damna-damna
 Hep sarılêr ömür-çatı...
 Ama Kösä, Aga Mina,
 Halkımıza soluk braktı!

Dil zenginnii, o kiyatlar
 Aydınnadêr yolumuzu.
 Deyämeycäm: "Ha, ii saatta!", –
 Ko topracın ilin olsun...

Aramızdan biri

(Poema)

Kosti Bodurın hatırına

I.

Bucak bütün şennener,
Daa, yamaç ilinnener:
Gelmiş oldu Eni yıl –
Kim buna olmaz mayıl!

Gecäykän taa, vakıtsız
Aydın etti bir yıldız.
Aydın etti o ölä –
Açılsın bütün dünnä.

Duar gün kaldıydı şaş:
“Bu olur bana kardaş.
Hem gelir bana yardım –
Eni yılı açalım”.

...Çıktı günün dooruluu –
Duyuldu uşak soluu,
Geldi ani dünneyä
Şılak yıldızlan bilä.

Eni yıllan duuması,
Çok saa olsun anası.
Filiz büüsün saa, girgin,
Sevinmelii hem evin.

Geçer vakıt. Gün-gündän
Kuvetleşer hep fidan,
Auçlayıp gün-şafkı,
Yudêr onu ne tatlı.

Büümesi – bir yıl ayda,
 Gelmesi olur fayda.
 Seviner bütün dolay –
 Pelivan olur bolay!

Düşünmesi kökleşer,
 Bilmäk ona dar geler,
 Girişip ozamannar
 Anasına da sorar:

“Ne meydandır bu dünnä...
 Bän kayılım bütünnä
 Bileyim nelär olêr,
 Neçin bir salt gün duuêr?”

Nerdän aya gecä şafk?
 Nesoy gider kendi tank?
 Neçin açêr sarp güllär,
 Ne takım ürek düülär?”

...Anada gözlär yanar,
 Cuvap hepsiciinä var:
 “Bunnarı sän, Çocucaam,
 Şkolada üürenecän”.

2.

“Yok neyä durmaa, -
 Tez-tezä dedi, -
 Lääzım toplamaa
 Fikir kuvedi.

Olmaa faydalı
 Nasıydır ana:
 Diil salt buralı –
 Bütün Vatana”.

Yok hiç yorulmak.
Dakıp havezi,
Salt bir okumak –
O – fikir izi.

Gömer kıyatlar
Kafayı artık,
Dön-döner saatlar –
Aaramêêr yastık.

Ya gelmiş pazar,
El eder güneş,
O hep bir yazar,
Olup ona eş.

Gelip dostları:
“Çıkalım kluba!
Oray toplanır
Gençecik kızlar”.

“Duruklanın, – deer, –
İkramım sizä
Bir kolaç düşer,
Sevdayı – güzä!

Diil ani içmää –
Şennenmää toplu,
Hatırlı öpmää
Kimdir umutlu.

Hem mayıl içi
O gîrginnerä:
Ekmek büüdenä,
Ömür verenä,
Büünkü gün için.

3.

Bir sabaa karannıktan
 (Kalkmamıştı taa duman)
 Ana, boba elini
 Öptü. Alıp torbayı
 Çocuklarla afacan
 Kaptı yolu – darsık can.

Oldu Sovet Askeri
 Çocuklar bu gençleri,
 Üüremeli kim kiyat,
 Çıkarmaa çelik soldat,
 Angılar bükmüz ayak,
 Topraa olur hem dayak.

Karşıladi yamaçlı
 Aar toprak – geniş kaşlı
 (Anamız – hep bir Vatan)
 İi kardaş – çetin taştan
 Tuz – ekmeklän tüteräk
 Tatlı laflan hem yalpak.

Duymêêr kendini yalnız,
 Aklına geldikçä kız,
 Angısını pek beener.
 Ürää bütün seviner,
 Da kıvrıdıp bir sıklık,
 Bilmüz ne o darsıklık.

Var küüdän sevinmelik.
 Çocuklar deer: “Bir şennik,
 Eki bilä oynaycez,
 Ozaman biz verecez,
 Gelmeli o kiyadı,
 Hem sölärsän, ne adı.

Yaş gözlerindän akêr...
 Kızkardeş ne yazêr:
 "Selâm, batücuum, bendän,
 Buluşamaycez tezdä.
 Saalımız, şükür, islää,
 Bak, ta büükleri seslä.

Sırada ol ilkinki.
 (Bobalarmız ki çiftçi)
 Kendini dä sevindir.
 Var lafım sana taa bir:
 Soruşturêr hep seni
 Tudorkacık, Perçemni".

...Bölesi olur siirek –
 Yukarı atlêêr ürek,
 İşittiyän lafları
 Sevgili hem adları.
 Boşlamaz peetli bir ses...
 (Uykuya da yok havez).

Aar işlär gelmüz hiç aar.
 (Haşlak gün olmaz zarar)
 Becerikli çalışıp,
 O dostlarlan yannaşıp,
 Nasıl emişi tatlı,
 Çabuk kapêr zanaatı.

Beendirer pek kendini,
 Başarlêêr hem needini.
 Lääzımnı erdä – örneğ,
 Hayırsız işä – iirek.
 Tehnikaya özener –
 Pırıldak gibi döner.

Brakılmaz gecä-gündüz
Bir fikir – sudan temiz:
Neçin, varkan kolayı,
Paalı topraan bir payı
Diil kayıl dursun uslu?
Kimä sä sızêr hep su.

Ozaman da danışêr
(Genç ürää zerä yanêr):
Yollasınnar yardıma,
El versin o insana,
Ani kara bulutlar
Yaşamasını bozar.

...Uykusuna gelir düş:
Sansın haşlak bir öpüş –
Sevdasınnan. Hem dä taa
Çiçekli gözäl laflar:
“Sakat ta gelsän, inan,
Sensiz, bil, ki yaşamam”.

4.

Geeri kalêr vakıt.
Hep yukarı çıkıp,
Almaz yolu yanniş
Demir kanat o kuş.

Taşlar, kızgın kordan,
Döşektir hem yorgan.
Su da – yarım çölmek –
Süzüp birkaç gölmek.

Çin sabaalän alıp,
Yapraklan yazalı,

O raportta dolar
Bölä te yazılar:

“Zor, amadır läüzim
Kardaşçana yardım
Körpä memleketä
Vermää genç ürektän.

Deyämüz “Ho!” duşman,
Taa tez olur pişman.
Brakmaz onu kurban
O sovetli agan”.

...Kaçkın erif geler,
Postu o haberler:
Hiç yokkana kabaat,
Yakın üzlän soldat
Kalmış heptän susuz,
İmek tä – sade tuz.

Bekläämer hiç izin.
Teklif eder bizim
Asker komandirä:
“Batıym bütün erä,
Bän olmaycam hiç bän
Bunu yapamarsam.

Evdekilär benim,
Hem beenmeli yärim –
Utanmasın onnar
Ani çocuu te var.

Da tä, deyip: “Dostlar,
Biz kaç kişiyiz var
Ha olalım uygun

Hem baalaylim duygu,
Da zor da er gelsä,
Tutunalim islää.

5.

Yollar büküklü,
Kolonna üklü
Bir diildir – altı
Yamaç aşırı
Lääzım becersin –
İmek geçirsin.

Kolonnada baş –
İner tank yavaş
İlk yamacı boz,
Kopararak toz.

Diil bir erdän – beş
Açıldı ateş,
Kolonnayı sarıp,
Tanka kez çalıp.

Ozman komandır
Tankı çevirdir
Parmak üstündä –
Duşman güüsündä.

Pulemöt attı –
Beştän bir kaldı
Banda onnardan
(Hırsızlı duşman).

Nesoy razgeldi
Da kaçırıldı
Bir kurşun tanka.
...Nerenä, aga?!

“Bişey yok, – dedi
Tank komandiri, –
Verilmeycez, – deyär, –
Bir kollan da kär.

Sert çıkıp üfkä –
Duşmannar tepä,
Ama hep tä bir
Durmaz komandir.

Birkaçı saklı
Beygirdä atlı
Kaçmaa hızlandı...
İşlär uzandı.
...Kalmış bitkidä
Bir kıymık zeedä
Demir parçası –
Duşman yakası.
Angısı sıkêr
Buvazdan ürää,
Da soluu brakêr
Yudulmadık can...

• • •

Gençecik kayet gittin...
Paalı ama işlerin,
Senin ürään düülmesi –
Türkümün oldu sesi.

Yanvar-noyabri 1986.

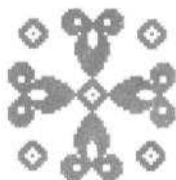
...ALIŞMAK ANATARI
SALT SENDÄ, GÜLÜM.
DAADACAM BULUTLARI –
ŞAFK ETSİN GÜNÜM!

* * *

Üzlän kız arasında
Sade sän, bir sän
Brakmêêrsın hiç güüsümdä
Raat düülsün ürääm.

Alışmak anatarı
Salt sendä, Gülüm.
Daadacam bulutları –
Şafk etsin günüm!

Türkü çalêr güllär

Er-dolay uyuyêr,
Uyuyêr sarp tatlı.
Eni yıldız duuêr,
Canı – keskin şafklı.

Tä gün bütün havez
Ömür baaşlêêr erä.
Major tonda bir ses
Çözer kitli ürää.

Hava uslu heptän
Bu ilkyazlı günnär.
Ürääm bir ii keftä –
Türkü çalêr güllär.

Baaşlêêr datlı gülüş
Güven kara gözlär.
Dudakları, emiş,
Türkü düzär gözäl.

Büülü bakış baktı –
Aydınnanêr o er.
Ayaa topraa bastı –
Otlar çiçää döner.

Brakmaz raata beni
O duygulu ürää.
Bütün dolay şenni –
Türkü çalêr güllär...

Kişinöv, 1988.

* * *

Nerdäysin, canım-yärim,
Tomruklu dalım?
Buluşmêêrız ki çoktan,
Diil bir gün, yarım...

Kökleşer hep bir sevda
Heptän derindän...
Uyuklasam, göreyim
Seni düşümdä.

Ama yok uyku gecä,
Salt bir ses incä:
Saçında arkuş çekip,
Öter kemençä.

Kıptım gözü – gölgeli
Boyun sevgili.
Tä, deycäm, suvazlayım
Dalgalı pelii.

...Yok, gölgä o saklanır,
Nedän utanır?!
Da genä bütün gecä
Ürääm hep yanır.

Odesä, Ukraina, 1981.

Bekledim seni

Bekledim bän çok seni,
Sän ama hep gelmedin,
O pamuk ta ellerni
Birtürlü hiç vermedin.

Kär ürääm dä gücenik,
Düülmesi ya sık, ya aar,
Nası ot durur senik
Yaamadıynan yaamurlar.

Yok! Yaamur da könnu var.
Şen çekirgä çimendä.
Selemneer hem yıldızlar,
Salt bir sän yok önümdä.

Bekledim bän çok seni,
Bülbüllü o sesini.
Bekledim bän çok seni,
Ayozlu o gözlerini...

Sölä...

Erken-erken bän kalktım
 İlkyazlı bir gün.
 Düşünmää urdu aklım –
 Nesoy gündür büün?

Büük havezläñ kâr baktım
 Pençerdä çiçää.
 Gözümü sokaa attım, –
 Kim o kız geçär?..

Keflendi kafam heptän,
 Kapandı gözüm:
 Sanki bu şılak nedän,
 Duumadaan taa gün?

Of, ürääm dä kahırsak,
 Sıkılı-baalı.
 Olmasın keskin şılak
 Göz o şafları?

Sarmasın bir büük nazar
 O büülü bakış?
 Örüşü, kâr peet yazar,
 Kanatlıdır kuş.

Oydu mu, sölä, canım,
 Raatsızlı baaşlaar?
 Olmasın hem ilacım
 Gözündä yaşlar?

– O, salt o senin halın,
 O seni zeetläär.
 Genç, inat ta hastalın
 O alıştırar.

* * *

Ne benim duumam mı kâr
Tutular o gün zaman?
Bir yıldız makar şılaar
Karannın arasından...

Yalnızlı çeker ürääm,
Güç tutêr hem güüsümdä.
Kabaatlısaydım eer bän,
Kıpırdamıym erimdän.

Bitmeer bu ama bendän.
Vardır, vardır kimsä taa...
Can darsıklı üreemdä,
Çekiler ki iraktan.

Hem aarlı, hem acılı
Darsıklın o yakması.
Allahtan mı yazılı
Göz yaşı o akması?

...Ay şılaa salt yaklaşıp,
Eridirdir tez buzu.
Uykuya bän pek dalıp,
Suvazlêêrim kızçaazi...

* * *

Diilim, bekim, bän peetçi,
Yok taa zararı.
Salt ürääm düüler titsi
Kaç gündän beeri.

Şıptı, kâr kuş sesi
Hepbir yarımını.
Yok o ilkyaz ötmesi
Türkülär çannı.

Gün hem gecelär – ortak,
Aar hem uykusuz,
Canımda – ateş haşlak,
Sansın bän üüsüz.

Düş bu, düş salt çıkacak:
Eşillik yolum.
Elindä bir gül çiçään
Tomrucaa olur.

Olayım peetçi bu saat
Hem düşmäm erä,
Eer bularsan sän cuvap
Zeet bu işlerä...

İyün 1991.

Acım

Annaar kuşlar uslu daada,
Üüsek eşil dalda,
Duyup sevgi bizdä ki var,
Şenni türkü çalar...

...Süündü o ses, süündü birdän,
Güllär çekti perdä.
Bulutlanıp hava hızlı,
Ürääm oldu buzlu.

Sölä, benim şılak tüülüm,
Eşli kanat küülüm:
Nedän kuşku ürääm suusun,
Bir aar acı duysun?

Ozman kuşlar bölük sestä
Dedi: "Bizi seslä:
Yärin senin sendän saptı,
Başka yolu kaptı".

Nelär için yaptı bölä,
Sölä, kuşum, sölä.
Nedän suuldu haşlak duygu
Hem o laflar uygun?..

O gül şafkı hepbir yanır...

Sevgili karıma

Büünkü gündä, Gün şafkına,
Sovet halkın sayısına –
Tä yamandı eni cancaaz!
Ko dayma şen ötsün çancaaz!
Ana ürää duymaz kahr,
(Boba gibi sevsin hep kır),
Gel-gün evä olsun yortu,
Vatanına bir koruntu.

Gecä soluu datlı eser,
Taazä koku dolu içer.
Ürääm döndü, çıvgın düüldü,
Derin duygu birdän güldü.
Yıldız izi, kopma iraa,
Yaklaştırdı keskin şılaa.
Şafklı pelii suvazladım –
Pak küçücük bir evladı.

Candan duyup karım – Şafk-gül –
Dedi: “Geçti tä buncak yıl,
Zeetlenmeklärlän kâr makar,
Ama bendä duygu tä var, –
Hiç ihmadi o yılları,
Neetim çıkar tä yukarı,
İnadına da zorların
Olur benim taa bir oolum!”

Girgin laflar uyandırdı
Salt diil bir ev, – bütün kırı,
Olup haliz büülü fayda

Sabaa karşı kışlı ayda,
 Hava ayaz, açık-ayın,
 Onbirydi küçük ayın.
 Şafk-Gül uyardı uykusuz,
 Eşim uyardı duygusuz...

Vakit aarca aykırılıp,
 Minutları da hep sayıp,
 Açıl o aar biyaz kapu –
 Aydınlandı bütün yapı:
 Bir insancık çıktı paalı
 (O rubalar – pamuk kraalı),
 “Sarp çocukak!” – käämil dedi,
 Gözümdä kör buz eridi...

“Ürääm bilmöz sevmää hotar,
 Taazelendi senik otlar,
 Birdän büüyüp bütün karış.
 Yıldız tä yol almış yannış,
 İnip evlär boyu aşaa:
 “Şılaam – baaşış kalsın uşaa!..”
 ...Çalêr kuşlar. Ses selemni.
 Gün ilkyazlı şilêr şenni...

Çetin ürää, olup iki,
 Duruk Cana – sedef fikir, –
 Avşam-sabaa gimn çalınır,
 O Gül şafkı hepbir yanır...

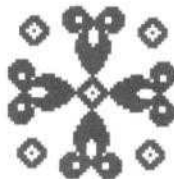
İncecik lüzgär

Eşil yapraklar vakıtsız düştü,
Hem açık güllär şansora küstü,
Uçtu genç kuşlar sıcak erlerä –
Yollamaa gözäl kismet bizlerä.

Paalı yıldızım, seni bekleycäm,
Türkümä dä peet hep bir ekleycäm,
Üreemi salt aç, tutuştır onu,
Da bilmäz birtaa sevgi doyumı.

Uzatsana sän, büülü elini,
Da, uçup, görsäm yakından seni.
İki top çiçek alıp aşaadın –
Donaklı feneş açsın başında.

...İncecik lüzgär – yaklaşêr ilkyaz,
Altında kaarın çiidemdir biyaz:
Yıldızın büülü şılak etmesi –
Sevdamin olur bu çeketmesi...

Sevda aacı

Borçlandım çoktan topraa –
Ömürüm ondan,
Danışêrım tâ yapraa
Hem sana, fidan.

Çiçekliydir donaklık,
Ölçüsüz hatır,
Dalların çalêr sıklık –
Üreemi açır.

Saklılı büülü gölgän
Gençleri çeker,
Sevgili yavklu oğlan
Sana diz çöker...

Tâ durêrım altında,
Yanıklı sevda,
Sansın senin dalında
Sevdaı seftä...

Yıldızlı o laflardan,
Düş gibi seni,
Suvazlêr her taraftan
Kısmet elleri.

Sän...

Sän – benimdin kuşcaazım,
Gençti o yaşlar,
Üreemä oldun lääzım
Da kondun aşaa.

Sän – gecämsin hem günüm,
Toprakta gezän,
Yıldızımsın hem gülüm,
Gözeldän gözäl.

Sän – serin suda çöşmäm,
Donaklı yärim,
Sän – taazä, sıcak ekmääm,
Sevgili karım.

Sän – ikram güdär evim,
Meyvada başçam,
Fal döker o ellerin
Ne iş tä yapsan.

Sän – iki oola ana,
Baaşladın ömür.
Cancaazın bütün yanar,
Kısmetä olur...

Sefalı duygular'na,
Hoşluuna senin,
Kuşcaazım, karım, ana,
Diz çökmäm derin!

Sevda dadı

Çin sabaalân çimendä –
Taa kraalı taazä çiidä –
Yalnayak kız izini
Kismetä bän kezledim.

Hep gidä-gidä izdän,
Karşılêêrim bir fidan.
Göz atêrim gölgeyä, –
Benzederim pek gülä.

İncelik lüzgär eser,
Ama sarp bir ses enseer:
Titirer fidan, otlar,
Gün dä taa keskin şılaar.

Yaklaşa adım-adım,
Pek yakın ona kaldım,
Boyunu gördüm açan –
Canımda öttü bir çan.

Ayolumun gözleri
Yokettilär izleri.
Bän doymak bilmäm şaşmaa,
Ellerim dä sarmaşmaa.

Bir öpüş dadı etti,
Fit üreemi eritti.
Unutmam hiç bu dadı,
Ne sevda ani adı.

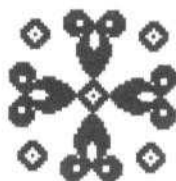
Ne gözälsin sän, mari, kız

Ne gözälsin sän, mari, kız,
Ne bölä paalyısın!
Tenceezin – biyazdır sakız,
Dübedüz kraalyısın!

Dudaklar – olmuş al kirez.
Dadını datsam e!
Bän çoktan sana koydum kez,
Sän dä aldansan e!

Gözçeezlär vererlär umut,
Üreemi açêrlar.
Bir dä deerlär, ya sän unut,
Da bendän kaçêrlar...

İyül 1995.

Emiş yaşlarına

Sevgili eşimâ

Çok var gün yılda hem ay
Selemni, renkli, paalı,
Arada ama te may
Üreemdâ heptân baalı.

Gecelâr aydın-aydın,
Lüzgercik – taazâ, ilin:
Taa bir yıldızçık yandı, –
Buydur olur ecelim!

“Buydur! – pay tutêr güllâr,
Uzadıp tek tomrucaa.
Karşılêêr onu dünnâ
Da verer bana kucaa.

...Şükürlêêrim ilkyazı,
O yalpak günnerini,
Hem öperim gülceezi,
Kim kismetlidi beni.

Baaşladı iki kim ool,
Can haşlaklı paylaşıp,
Gelecää açtı kim yol,
Zorlara koyup karşı.

Bân bunu annayarak,
Baş iilderim çok sana:
Gün kuvet versin, şılak
O emiş yaşlarına.

May 2001.

...HA TÄ ŞİNDİ, HA ŞAŞALIM,
BİR KADINCA HA BASALIM,
HEPBİR GİTSİN TÜRÖÜ, OYUN,
ÖREK BİLMÄZ BUNA DOYUM...

Ha tä şindi, ha şaşalım

(Türkü)

Karşılêêr şenni
 Geceyi sabaa,
 Çii dä seleمني
 Suvazlêêr yapraa.

Ha tä şindi, ha şaşalım,
 Bir kadınca ha basalım,
 Hepbir gitsin türkü, oyun,
 Ürek bilmâz buna doyum!

Gün şilêêr yalpak,
 Uzađıp bir el,
 Dinnenik toprak
 Bal gibi erer.

Ha tä şindi, ha şaşalım,
 Bir kadınca ha basalım,
 Hepbir gitsin türkü, oyun,
 Ürek bilmâz buna doyum!

Ayozlu sucaaz
 Çöşmelâr baaşlêêr,
 Gelmeli ilkyaz
 Mayıllaa şaşêr.

Ha tä şindi, ha şaşalım,
 Bir kadınca ha basalım,
 Hepbir gitsin türkü, oyun,
 Ürek bilmâz buna doyum!

Kuş, uşak, güllär,
Tutunup kol-kol,
Çok sevinmelää
Büük düzerlär yol.

Ha tä şindi, ha şaşalım,
Bir kadınca ha basalım,
Hepbir gitsin türkü, oyun,
Ürek bilmäz buna doyum!

Tanımam seni,
Duumalı topraam.
Diz çökmäm derin
Sana, yaşamam.

Ha tä şindi, ha şaşalım,
Bir kadınca ha basalım,
Hepbir gitsin türkü, oyun,
Ürek bilmäz buna doyum!

Uygunluk

(Türkü)

Hepsi insannar kayıl
Gök olsun açık, duruk,
Guguşlara biz mayıl,
Nası büüktür uygunluk.

Hay, insannar, alalım,
Guguşların örneeni:
Ölä uygun yaşaylım,
Olalım sevinmeli.

Büük sevgi var onnarda
Hem candan onnar yakın,
Biri kalarsa zorda,
Öbürü verer yardım.

Hay, insannar, alalım,
Guguşların örneeni:
Ölä uygun yaşaylım,
Olalım sevinmeli.

Bu helal, gözäl kuşa
Bakmaa bilmäärsin doymak,
Küçüünä, büünä, uşaa
O baaşlêêr büük yaşamak.

Hay, insannar, alalım,
Guguşların örneeni:
Ölä uygun yaşaylım,
Olalım sevinmeli.

Of! (Türkü)

- Ha bä, çoban, otlatsana koyunnarı,
Deredä hem sulasana sän onnarı.
– Of, of, yaamurlar da yaayıyor,
Of, of, malcaazlar da yıslanıyor.
- Ne korkêrsın kendini suukladacan mı,
Ne o boyun tatlı, ergin şekerdän mi?
– Of, of, ilişmääz o yaamurlar,
Of, of, ko annatsın bayırlar.
- Sölesänä sän be, çoban, hiç utanma,
Aklında senin çiiizlik kaba yorgan mı?
– Of, of, kabatsız çimen yapraa,
Of, of, üreemi ne pek saplaar?
- Nesoy zeetlär gelip bursun seni sanki,
Koyunnarlan çayırda-kırda gezärkän?
– Of, of, irmi beş yıl örüdüm,
Of, of, aklıma gelmääzdi düün.
- Demeycän mi, ani beni ki beenersin...
Osa bunu salt laftan mı getirdersin?
– Of, of, nesoy da annadayım,
Of, of, seni dä yanıldayım.
- Bölä oldu bizim seftä buluşmamız,
Koyuncuklar aaç kaldılar hem dä susuz.
– “Toktur onnar”, – neçinsä ölä sandık,
Büük kısmettir, ani bilä toplandık.

Oyun

(Türkü)

Seftä geldim oyuna,
Fasıl gibi çoyuna,
İi laf geler kulaama –
Beni beenerlär maana.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

Bir kız, alıp tä yolu,
Geler bana uz dooru.
Ürek düüler mi düüler,
Suratıma kan örer.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

Hiç nesoy bilmäm, ama
Kalkmışım kâr oynamaa.
Kalktıynan taa, tä emin,
Ayaa basmış eminim.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

İnsan deer: "Hay dönelim,
Bir taa var saa emenim".
Ayaam urêr tuk-tuk-tuk –
Erä gömer fit artık.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

Açan baardı "Of!" insan,
Çalgıcılar durgunsa.
Çalêrlar hep, sırdıp, –
Öbür ayaa da... kayıp.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

Pak evallaa gelecäm,
Koyurum büük tä ikram:
Durgudulsun şen oyun,
Sakat kalar ki çöyu.

Çal, çalgıcı, sän, çal,
Ötsün gitara keskin
Titireräk hem sesin,
Biz oynaycez, sän çal.

Saa gözüm hem sol (Türkü)

Bir bölük şılak yıldız
Tutulu kol-kol.
Saa göz keez aldı bir kız,
Birini dä sol.

Diildir bu, bu diil seftä,
Diilim günahker.
Bulunêrım ii keftä,
Taa nelär bekleer?

Tä, deiverdi saa göz:
“Sän benim yärim!”
Solaktan da çıktı ses:
“Of, benim canım!”

Diildir bu, bu diil seftä,
Diilim günahker.
Bulunêrım ii keftä,
Taa nelär bekleer?

“Yaşamam sensiz bir gün”, –
Saa gözüm dedi.
“Nezaman yapêrız düün?” –
Sol ilerledi.

Diildir bu, bu diil seftä,
Diilim günahker.
Bulunêrım ii keftä,
Taa nelär bekleer?

Bir auşam, iki auşam –
Gecelär geerdä.
Saklanmam – şalvir tavşam,
İz brakmam erdä.

Diildir bu, bu diil seftä,
Diilim günahker.
Bulunêrim ii keftä,
Taa nelär bekleer?

Uyumaz ürääm benim,
Sıkledä atêr.
Sarılı bütün evim...
Kim o seseder?

Diildir bu, bu diil seftä,
Diilim günahker.
Bulunêrim ii keftä, –
Sürücük bekleer...

Primorskoe, Ukraina, 1990.

Gel sän, gel bana

(Türkü)

Onu görüp, bilmäm nedän,
 bän bilmäm nedän,
 Ölä şafklı düüler ürääm,
 şafklı düüler ürääm.
 Hoşlu canım, annat heptän,
 canım annat heptän:
 Nelär olur zeetlenmektän,
 olur zeetlenmektän.

Gel sän, gel bana
 Yısıtmaa ki can,
 Seninnän bilä
 Genä duuacam.

Levent boyu olur iiliim,
 ah, olur iiliim,
 Gözäl, uzun var bir pelii,
 uzun var bir pelii.
 Gözlär şafklı hep gülümseer,
 gözlär hep gülümseer,
 Ürääm sıkça-sıkça düüler,
 ürääm sıkça düüler.

Gel sän, gel bana
 Yısıtmaa ki can,
 Seninnän bilä
 Genä duuacam.

Şenni gülüş – açık güldän,
 gülüş – açık güldän,
 Lafı düzmää bilmäm nedän,

düzmää bilmäm nedän.
Benim zorumu annasın,
zorumu annasın,
Da ii cuvap sade versin,
cuvap sade versin.

Gel sän, gel bana
Yısıtmaa ki can,
Seninnän bilä
Genä duuacam.

Ko ne istärsa sölesin,
istärsa sölesin,
Sade benim, dedim, olsun,
benim, dedim, olsun,
Zerä kismet benim onda,
kismet benim onda,
Onsuz bän yokum dünnedä,
bän yokum dünnedä.

Gel sän, gel bana
Yısıtmaa ki can,
Seninnän bilä
Genä duuacam.

Aprel 1976.

Sän, gelin, utanma

(Türkü)

Diil çoktan meklärdi
Kızçaaza oylan,
Ki orda beklärdi
Ürekli bir can.
Yaamurcuk durduynan,
Kaçınmak seldä.
Ürektän duyduynan –
Hop, kızçaaz eldä!

Sän, gelin, utanma
Hiç ama bundan.
Okadar ki sanma
Tez kurtulacan.
Bu şarap acıydır,
İçilmäz bölä.
Ne o ilacıdır?
Ya, güvä, sölä!

Gecelär şafklydır,
Of, o gecelär!
Bir kimseyn raatıdır,
Kimnerä sä dar.
Bu ama hiç kasmêêr
Kim büün karşıda,
Kim erä büün basmêêr,
Tül hem başında.

Sän, gelin, utanma
Hiç ama bundan.
Okadar ki sanma
Tez kurtulacan.

Bu şarap acıdır,
İçilmâz bölâ.
Ne o ilacıdır?
Ya, güvâ, sölä!

Şenniktân şarfoşuz,
Sallanêr güllâr.
Duvasız – biz yokuz, –
Kaavleşsin ko yâr.
Salt, güvâ, uyuma,
Brakma gelini,
Laflan hem doyurma,
Sık o belini.

Sän, gelin, utanma
Hiç ama bundan.
Okadar ki sanma
Tez kurtulacan.
Bu şarap acıdır,
İçilmâz bölâ.
Ne o ilacıdır?
Ya, güvâ, sölä!..

(Bir aazda teklif zaldan:
“acısı çıksın, tatlısı girsin,
acısı çıksın, tatlısı girsin!...)

Primorskoe, Ukraina, 1990.

Kadınca

Oyuncu, ur ayaanı
Koparınca çarımı!
Benzesin şu oyuna,
Danışêrim çoyuna.

Getirincä taa süüşü,
Bas kadınca, komuşu!
Siz dä durmayın haylak –
Göreyim tez oynayrak.

Sofrada bitmiş ekmek –
Olêr bu iş pek siirek:
Aşçıyka ne yorulmuş –
Kotlonda uyuklamış.

İzin var çorbacıdan:
İzmetçi, çık maazadan!
Aarêêr, bulamêêr çepi,
Köstekleer onu içki.

Konuşta hem koltuklar,
Birkaçı hep uyuklaar,
Hep tä evdä, bezbelli,
Uyumaa yok erleri.

Sade dever şeremet,
O da çıktı pek şiret:
Nezamansa verecek
Ketendän birär gölmek.

Kresnişaya, utancak,
Bana kalsın, pek sıcak:
Taa az läüzım buyurmaa –
Sansın görmemiş imää.

Saadıç ta diil prost adam –
Brakılamêr filcandan.
Kayıl o da oynamaa,
Tutmêêr ayaklar ama.

...Hiç almayan kafaya,
Getirdiniz şakaya,
Çıkarınca şarabı,
Hep kadınca esabı!

Oyuncu, ur ayaanı
Koparınca çarını!
Benzesin şu oyuna,
Danışêrim çoyuna.

Gel...

(Türkü)

Genç kulluu çok vardı,
 Yortuluydu o gün.
 Şenniktä kaynardı
 Hem türkü, hem oyun.
 Şafk zalda tunuktu,
 Görüner-görünmüz.
 Ama gök duruktu, –
 Gelecektir ilkyaz.

Gel, atılma sän, gel,
 Hem uzat bana el,
 Da dönää, hep dönää
 Taa olunca semä.

Bir şılak – gündandır,
 Of, üreemi dürter...
 Duruşu güldändi,
 Salt bakış ne eder.
 Vals – zakaz. İi saatlan
 Yol aldım uz ona.
 Danışmam üç laflan:
 “Gel, buyur oyuna!”

Gel, sakınma sän, gel,
 Hem uzat bana el,
 Da dönää, hep dönää
 Taa olunca semä.

Üç adım yaptıynan,
 El verdi elimä.
 Laf – lafa kattıynan,
 Başladık erimää.

Kış geçer hem ilkyaz,
Yaz – bütün çiçektä.
Yaklaşp biz aaz-aaz,
Bir çalêrız sestä:

Gel, yärim benim, gel,
Hem uzat bana el,
Da dönmää, hep dönmää
Taa olunca semä.

Dekabri 1969 – dekabri 1999.

ELLİ YIL – BU ELLİ YAŞ.
POREZEN – BİR İİ KURAJ.
YARATMAA KOYDUM Kİ NEET,
BAŞIMA ALARIM ZEET...

Bir kerä...

İşiderim aalemdän,
Varmış ki ölä adam,
Karıların günündä
Edärmış izmet evdä.

Bu işi açan duyduk,
Oolumnan kâr düşündük:
Mamusunun yortusu –
Diil läüzim o iş duysun.

Kalkacez taa gecedän,
Silkecez döşek, yorgan.
Toplaycez içerlerni
Kırnacık olsun deyni.

Yapacez imää takım...
Çin sabaalän te kalktım –
Göz koydum bir horoza:
Uşaa: “Sän suya toza!”

Yakıp hızlı ateşi,
Uşaa: “Yakacak taşı!”
Kaynatmaa koyduk suyu,
Haşlaycez o horozu.

Uşak, getirip elää,
Bobasına tä sölä:
“Hamur ko olsun baygın,
Pişirecez lalangı”.

Alıp, eleer unu pak,
Bän paklêêrim sarmısak.
Karı kalkacek açan,
Sofrada olsun paça.

Olacak hem kaurma,
Taazä laanadan sarma,
İiri-iiri kopannar,
İçki tarafı da var.

Gezineriz kaçarak,
Arayrak tepsi, çanak.
Etiştirmää ki läözım,
Kıvırma da yazayım.

...İçeri girip hızlı,
Aldık pattan hasırı:
Yapmaa läözım kırnaklık,
Ölä çünkü annaştık.

Fikirim girdi neyâ,
Nesoy bastım tekneyâ,
Tavan oldu maskara,
Duvarlar bata-kara.

Uşak suyu kaçırılmış
(Kediyi tilki sanmış).
Rubalar bütün sucaaz,
Sabaayadan kurumaz.

Uşak baarêr aşaadın
Bir keskin sestâ, aman:
“Ne bu horoz haşlamak –
Karardım, oldum malak!”

Bir dâ geldi aklıma –
Unuttum pak çıkarmaa
Horozu, bana kalsın,
Hep tã ani var aslı.

Yok nasıl hiç yaklaşmaa,
Tütündän sendim aşaa,
Enikunuca, dedim,
Kotlona ki gideyim.

Geldi heptän yımışak –
Sansın ki diyer uşak.
Yokladım açan islää, –
Taşmış bizim tepsilär.

Dolaşmış uşak leenä,
Girmiş hamur içinä,
Çıkaramêêr ayaanı –
Çizmelär sä taa eni.

Nesoy-nesoy koparttım.
Deerim: “Şansora sakın,
Bakınasın doz-dolay
Olmasın bişey bolay”.

Yaklaştıynan kotlona
Oldum heptän dä fena:
Nesoy gündür bu yanniş –
Horoz giimnicä yanmış.

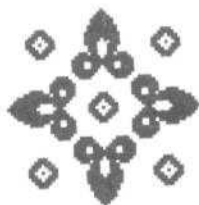
Kaymacı imiş kedi,
Oloyu da devirdi.
Sarmaları – git aara –
Uşak atmış potmara.

...Koptu ayaklar artık.
Enikunuca yattık
Oolumnan biz barabar,
Maana yapmadık zarar.

Benzeer bu iş türküyä:
Dalmışık biz uykuya...
Geler gibi sansın ses:
“Başlayın kalkmaa taa tez!”

Karı gülümseer bizä,
Donaklı sofra gözäl:
“Hadi, gelin, ikramnım –
Benim günüm, çünkü, büün”.

Yaklaşêrız biz yan-yan,
Geler bizä ki utan.
Doorulacez biz, ama
Gelän yıl için taman.

Dernektä

Sesläyiniz haberi:
 Hodul Tanas Trufanda
 Ölä, bişey saat onda,
 Karı getirmiş, mari!
 Aman da bir boy varlı, –
 Belli, ani var saalı.
 Deerlär, ki ilk adamı
 Koşup, sürürmiş planı.

Çotmak Manol, omuzlu,
 Erleştirmiş domuzu,
 Çıkmış deyni üfkesi
 Kesmäüzmiş ki hiç sesi.
 Kafa, kulak, bacaklar
 Paça mı ne olmuşlar.
 Bulunmamış salt güüdä, –
 İyürmiş bak... düşündä.

– Mari, karılar mari!
 Bir taa işi haberleyim:
 Horoz Fedos, brigadir,
 (Bilmäm kaç o kableder)
 Almış o genç gelinä
 Altın kayış belinä.
 – Alcek, zerä, bu belli,
 Ep-eni dä “Jiguli”.

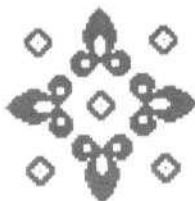
– İştän geldik dün açan,
 Kuzulamış bir tauşam.
 Dokuz mu ne yavrucuk,
 Saydık – çıkêr on kuyruk.
 Allahtan mı sanki bu

Olsun bölä kusurlu?
Sölärdi hem ihtärlar,
Şindi dinsizlik bak var.

– İştinüz mi, mari?
Gelecek vakıt da karı
Evdä olcek genä baş,
Ozman sän git tä annaş.
– Hiç yok korkum, ki ozman
Karşı çıkacak adam:
Gözäl sofrä kurulu,
Öpüş tä hem taa olur..

• • •

Ne mutlu insannara,
Dernek toplaşannara,
Nerdä laf olêr cümbüş,
Bitmeer nerdä hem gülüş...

Laf alır olmuş işlər

Tä artık bir ay geçti...
 Düz ya oymaklı,
 Şiir söläär olur peeti,
 Yok brakmaa saklı.

Laf alır olmuş işlər –
 Kim neyâ yanık, –
 Kloçka eki piliçlər
 Çil gibi daanık.

...Dayakta o tavşamnar
 ("Toktur", bezbollahi)
 Hem kedi, ani mäular,
 Diilkän raametli.

...Köpecik, hem "İliktän"
 Kär ani düşük.
 Büük tä "tertiplemektän"
 Başçalar senik.

...İçerlər, salet girmää, –
 Kafanı delcän.
 İkamnar, savaş vermää, –
 Saa yok bir filcan.

...Çaunnar pek "paklanmış", –
 Yumuruun sımaz,
 Rubalar "ütülenmiş", –
 Partaleı almaz.

Laf alır uşak, karı,
 Geldiynän yoldan.
 Bän dä kapayım kırı,
 Ki gömür... utan.

Şaka

Oturup bir gün eriflän lafa,
Giriştik biz tez lafetmää şaka,
Şakamız geçer ki aramızda,
Lafımız gider “yarım” salt aazdan.

Çekettim ozman demää tä bunu:
Bir dirsek kadar sendä var burnu.
O engel eder şarap içmektä
Hem bilersin taa – karı öpmektä.

Var sendä para almaa “Jiguli”,
Kayıllık ta var, sendän taa belli.
Ama yok nasıl oturmaa rulä:
İlişer burnu önkü şişeyä.

Vardır mı gördüün ne o pilesos?
O burnun senin hep diildir taa prost.
Okadar käämil dä toz toplasın –
Bu işi bilmäm pilesos yapsın.

Bir küsü olduu hiç yoktur bizdä,
Şakamız geçer ki aramızda.
Kär aslı da var, ama hep taa az,
Burnuya saabi – Burnusuz Tanas.

Kurban

Çaar o Lambuşu
Karısı lafa,
Çıkarmış turşu,
Konulmuş sofrâ.

– Ya otur, seslä
Sän düşünmemi,
Ne bana işlär
Hem nelär senin.

Büün tä çarşamda,
(Diil günnär uzun),
Yapacez kurban,
Hazırla kuzu.

– Saburlu salt ol, –
Deer Lambuş ona,
Tez kapêr o yol
Tukma çobana.

Uzadêrlar el,
Diz çökmäk erä...
Nerey gidiler –
Siz bilmäk kerä.

Lambu: “Satıcı,
Kardaşlık İvan!
Var benim harcım –
Yapacam kurban.

Gel, buyur bana
Ön pazar günü,
Şindilik ama
Geçmä önümü.

Salt sendä umut:
Susadık: sän ne!
Bir dök, taa bir gurt,
Ver hem ne iiner”.

...Gün büünkü – saalık.
Ne mutlu topraa!
Tüteräk şaşlık
Kabletti sofrä.

Yok ne lafetmää,
Laf tutêr uzun...
Saleder gitmää –
Yok olmuş kuzu.

Orayı – burı,
Beki bulunar,
Kardaşlaa sorım,
Sanki ne sölä?

“Saa ol, ki saydın
Sän, Lambuş, – o deer, –
Büük o kayıbın
Sofrada tüter.

Gel, buyur, uura,
Buldukça ara.
Ol hep musaafir,
Boş salt ellän diil”.

Bölecä olmuş
O paalı kurban.
Kim biler konuş
Oldunu birtaan...

Bostancı

Koymuşlar o beklesin
Kolhozun merasını,
Trufanda sevindirsin
Eşilliklän insanı.

Aykırlêêr birkaç vakıt...
Diriler taşlık-bostan.
Bereket – hiç diildir kıt,
Beklenirdi ne çoktan.

Brigadir ozman gelip,
Sımarlêêr bostancıya:
“Görmeyim karpuz delik,
Ya başka zarar burda!”

“Ne sän, ne sän, bu ayıp”, –
Bostancı kafa sallêêr...
Da elinnän saklayıp
Günü, uykuya dalêr..

Yollanêr insan bir gün
Kaun – karpuz toplansın:
Kalmamış may hiç bütün,
Yok nasıl bu iş olsun!

Savaşêrlar koparmaa –
Kopmêêr, bütün şakasız.
Girişerlär yoklamaa –
Bostancıdır kafası!

Dünürcülük

Dranga Todur, aylakçı,
 (Yok biyaz hiç bir saçı,
 Kam kara da hep ölä –
 Siz onu bilmäk kerä)
 Erken-erken bir pazar
 Taa gelincä: “Var nazar!
 Yakışarsa eer – oku,
 Çıkacaktır ki korku,
 Göz türlü zerä baktı...
 Of, da canımı yaktı”.

Dayanamadım, sordum,
 (Bän dä diilim kâr odun):
 “Hem dä ani, akına,
 Ne kondu o yakana?”

– Ya seslä, dä annadıym:
 Var benim bir agalım
 (Kâr dä ani eridim),
 Dün gidip, ama dedim:
 “Git sölä o bobaya
 Atmasın gelän aya,
 Taa tezçä ko eversin –
 Hızlıca ayaa dönsün.
 Diilim bän artık eşil,
 Hep adêr tä onbeş yıl.

Sän dä yap birkaç adım.
 Dayandım hep dayandım,
 Taa bän dayanamıycam,
 Bakalım bana bir can.
 Laf hiç ikilenmedi.

“Gidelim, – agam dedi:
 Var kızçaaz, hem nişanda,
 Sän atılmaycan ondan –
 İlk uşaa bir adamın,
 Unuttum tä adını...”

Nesoy, ama kabletti.
 – Canabin, ne kaybettin? –
 Şen üzlü, sordu yalpak,
 Hep çaun paklayarak.

– Var sa nicä, danışım:
 Tä, benim bu kardaşım,
 Göz koymuş çoktan sana.
 Olmaycan mı eş ona? –
 Sormalıdır agalum,
 Kızlan da braktı kalıym...

Benizi insan attı...
 Çaunu o kapattı
 Da başla bän ohlamaa...
 Diil beki dä kafama,
 Karannık çöktü ama.

Kahıra heptän düştüm,
 Taş oldu ürääm bütün.
 Hem kösteklener soluk.
 Da dediydi agalık:
 “Yoktur neçin adamaa,
 Gidelim bir adama
 (Sän onu bilmäk kerä,
 Var onda bıyık zerä)
 Hem kızı da var käämil –
 Çöktürlü biler o dil”.

Gel biz ur hem tokada.
“Vı, rebäta, k nam süda? –
O bizä birdän sordu, –
Geç, sobaka uyudu.
Eu, poftim, askult pe voy!
(Bän durêrım nası toy).
Bän sesleerim, – deer, – sizi
Taa sora dildä bizim”.

“Tä, nestä, tä danışım:
Benim, tä bu kardaşım,
Göz koymuş çoktan sana.
Olmaycan mı eş ona?” –
Genä sor o agalım,
Onunnan braktı kalıym.

Diiştirdi kız benizi.
– Kim yollandırdı sizi?
Ayol, gidin, durmayın,
Hiç köpää saldırmayın,
Ki duyursaydı kocam,
Ya biri uşaklardan
Evlenmäk olurdu tez, –
Çıkmaycek hiç bir dä ses...

...Bölecä oldu seläm,
Ne takım çıktım bilmäm.
Kolayı olsa baarıym –
Düzdü beni agalım.

“Korkma, deer o, – ol usul,
Taa sora bulcez bir dul:
Kırnacık hem topluucu,
Bir islää dä oyuncu,

Şu gittiynän sıraya –
Pırıldak dönsün ayaa”.

...Biz gideriz o erä
(Siz dä hep bilmäk kerä) –
Saaz örtüylän evceezi,
Şen karşıladı bizi:
– Geçin, var boş er patta,
Durmayın siz hayatta,
Geldiniz irak yoldan,
Söz sizin, canım kurban.

– Diildir zorumuz ilin:
Var bobamızdan izin
Evermää bu kardaşı,
Oturmaa sizä karşı,
Siz dä onnan yannaşık,
Neçin baktınız şaşık?

– Büün hiç bişey adamam.
Durun, yapayım ikram.
(Neredäydir bastoncuum? –
İhtärlık bastı, çocuum).
Da çıktı topal-topal...
– Zor bundan görcän şopar,
Yada pırıldak dönmäk –
Hay geeri biz kaçarak...

• • •

Ta bölä oldu işim.
Büün dä yok benim eşim.
Gel benim bu düşümä.
Yok maana cümbüşümä,
Bu belliydir iş, zerä –
Zor onsuz kimär kerä.

* * *

Edendim bıyık, sakal,
Tanınmaz üzüm,
Traş olunmadı makar
Yok gözüm görsün.

Traş olmaa o tertibi
Düzdürmäâ verdim.
Mastur deer: "Almaa geeri –
Yaarın – öbür gün".

Bir afta geçti, iki,
Beki taa da çok...
Ha gelär haber beki? –
Yok dedi, da yok.

Düşünmäâ urdum birdän,
Bakarak erä.
Uşaklar sapêr yoldan –
Korkudan, zerä.

Taa tez, deerim, sardırsam
Dolayna evin.
Näändan nerey bir golan
Başıma benim:

"Dädo, yol bir püskülcük
O sakalından,
Kamçıya koycam uçluk,
Dädo, ol adam!

Hêy-hêyda açan gelcez,
Ko pek patlasın,
Evini senin, deycez,
Sarp saalık sarsın!"

Avcılar

Kalkıp bir gün sabaalän erken,
 Kaldırmaa dostu gittim küreklän.
 Dostum sa benim şeremet adam –
 Dinnenmäâ vakıt olmêêr uykudan.
 Dedim bän öna: “Êy, paalı dostum,
 Etär uyudun, esabın olsun!
 Hazırla tüfää, gicez avlanmaa,
 Çıkalım kıra biraz soylanmaa.
 Ozaman dostum dönüp, eşinip,
 Kalkıp, o giidi eski meşini.
 (Meşin sä onda yama mı yama,
 Taa Nikulaşkanın günündän kalma).
 Bakınıp, gideriz yavaş-yavaş...
 – Tavşam gördüynän, kezzemää savaş.
 Urarız, bekim, birkaçar parça,
 Kartılar evdä yaparlar paça.
 Ansızdan çıkêr tä bir canavar:
 – Hiç korkma, dostum, tüfek bizdä var.
 Gideriz, gideriz... hep gidä karşı,
 Kalêr ona kadar pak iki arşın.
 Doorul o canavar uz üstümüzä...
 Sürülmüş – asvalt görüner bizä.
 Kaçerız, sansın çatıdan kopma,
 (Tüfeklär omuzda – e nedän korkmaa?!)
 Nerdän dä nereyi, çıkêr bir baacı.
 Sorêrız: “Neredä var kavak aacı?
 Bir kaavi aaca läözüm turmaşmaa,
 Ki isteer canavar bizä sarmaşmaa”.
 Da nası annamaa, baacı ne söleer?
 Açan o kaçmaktan korku hep büüyêr.

Çukur, ne yamaç ilişmeer bizä,
 Hızlılık kaçmaktan çıkêr çak üzä.
 Ölçüsüz bir yol geçtik kaçarak,
 Canavar geler bütün puhlayrak.
 Yok näpmaa. Durduk. Kesildik birdän.
 Tutundu, sündük, onun peşindän.
 – Kurtar, ba, Todur!, – dostum yalvarêr, –
 Meşini alêr hem fasıl salêêr...
 – Yok näpmaa, dostum, dayan sän buna,
 Eski meşini yırtmaa diil günaa.
 Canavar açan dostumu braktı,
 Da iki ayak üstünä kalktı:
 – Todur, görersin?– , baardı o ne pek, –
 O sizin, pak sizin alaca köpek!
 Açan bakêrım, hep tä var aslı:
 Bizim köpecik, alaca kaşlı.
 Kafadar kaldı biyaz salt donnan,
 Tavşam aarayrak, gezeriz onnan.
 Nerdän-nereyi şalver bir tilki
 Hendektän çıkêr horozlan üklü.
 Düşünmää yok çok: tüfää uz kurup,
 Patlattık o saat tilkiyä dooru.
 Tütün daaldıynan yukardan açan,
 Bakêriz ne urduk: üç parça sıçan.
 – Yok kısmet bizdä, – dostum sölenêr,
 Kendisini dä üfkedän iyer.
 Gün geçti artık, oldu avşam,
 Ne tilki urduk, ne dä bir tavşam.
 Ozaman yavaş hep gelä-gelä,
 Saalıklan etiştik taa sora evä.
 Alêriz kadadan bir tepsî turşu,
 Bu olêr bizdä avcı şu konuşu.

Turizma

Onedisiydi mayın.
Eşillii koyu dayın.
Çancaazlar düüyer “dzin-dzin”, –
Moskva karşılêêr bizi.

Tren, alıp bir dar yolu,
Götürer bizi dooru
Bir erä, käämil erä, –
Deniler Moskva-derä.

Bir adam, bir şen üzlü,
Bir açık maavi gözlü,
Yaklaşıp bizä, dedi:
“Turistlikim zaabidi.

Duruklanın az-buçuk,
“LAZ” gelär bütün uçup.
Götürcek GUMa, TUMa,
Dayanmak olsun ama”.

Gün aşaa aktarlanêr,
Kim kimisä sarp anêr...
Bir haber yok, bak işi, –
Biz sä varız üz kişi.

Tä, üzä çikêr zaabit:
“Çocuklar, yanêrız fit:
Üç “İkarus” var diri,
Yok salt tekerlekleri.

Olun saburlu ama.
Taa birkaç kaldı yama
Ursunnar o gemiyä
Da birtaa – suya, üzmää...

Kaçınmak görmäm pek çok,
Karannık – yama hep yok.
Koşulêrız terbeyä –
Ça, burlaam, hêys, ilerlä...

İrmi altısı, tä büün –
Büüktür, “anılmış” bir gün:
On gecä, on gün hep zeet,
Kalmadı saa hiç bir et.

Bir dostum, ani iyä,
Koşulmam, deer, terbeyä.
Kestilär ondan emi –
Tanıyamêêr kendini.

İkinci dost salt susêr.
Ne iyer, geeri kusêr.
Bir günü ya ertesi,
Fit kopur o ensesi.

Telegramma bän verdim:
“Uyumaa büün denedim.
Gel ama birdän bir düş, –
“Kalk, burlaam, kalk, var çok iş”.

...Bölecä geçer kruiz,
Salt suda brakêrız iz.
Yok ama bakmaa geeri, –
Ça, burlaam, hêys, ileri...

Moskva-Yaroslavli-Rostov, may 1990.

Büük yardım, salt bir... ama

İzmettä ya konušta, –
Herbir iş beener usta.
Ustalı beener dernek,
Kam bana da o örnek.

Gidecäm, çıkıp, işä,
Tekrarlêêr karı: “Seslä:
Gram şeker yok, al talon,
Yok aydan zeedä balon.

Taa bir laf, dur, söyleycäm:
Bak ta gel bana gecä.
Gün indiyän kauşmaa,
Unutmaasın hem uşaa”.

Tä gelerim bän sen-sen,
Ter-sucaaz gölmääm keten,
Bastırêr ki boş balon,
Şekersiz hem o talon.

Gülümseer karı bana,
Göz atıp bir boş çanaa.
Var kafä dä, bu aslı,
Suuk hem yok salt tatlısı.

Üülenniimdir bukadar.
Gelmeer kam donnar da dar.
Ban gitmäm pek uykuya,
Çekmeer neçinsä suya...

Sayıklêêrım saat-saattan –
Çıkmêêr yasla aklımdan:
İlk alarsaydım uşaa,
Küü bütün bana şaşar.

Da gittim enikunu,
Kaarşlayıp onu-bunu...
Etiştim ama... vay-vay,
Kär islää şıldardı ay.

Tez uşaa alıp kucak –
Toz evä bän kaçarak.
O baarêrmısın baarêr:
“Bakama isterim”, – deer.

Etiştim açan evä,
İndirdim uşaa erä,
Gel karı, bana dakıl:
“Var mı hiç sendä akıl?”

İn aşaa, erdä gezin,
Bu uşak, be, diil bizim!
Nekadar yaşamamız
Yoktu sansın bizdä kız!”

Bakındım açan islää –
Fit dooru karı söläär:
Uşakta tolu yaşlar,
Anası için aalaar...

Ay indiynän kauşmaa,
Götürerim bän uşaa.
Anası çıkêr karşı,
Sıkılı peşkir başı.

...Var gel-geç günün adı,
Ki olêrim büük yardım.
Büük yardım, salt bir... Ama –
İşleri dolaştırmaa...

Mart 1990.

Komşu şakacılı

Aar iştan gelip yorgun,
Genç komşuykaya sordum:
– Nâbêr o komşum benim,
Bulunêr mı hem iilii?
– Uykudan taman kalktı.
Biraz, deer, ko dinneniim...

* * *

Ne olêr, komşum benim?
Ne işlâr yapêr gelin?
Nâbêr o acaar beli?
Gel, utanmaa, da annat,
(Diil ama boş ellân salt),
Bekim dâ olur imdat...

* * *

– Êh, komşu, komşu,
Yok mu hiç turşun?
– Genç gelin mi pek hasta,
Osa pek kafan mı “saa”?

* * *

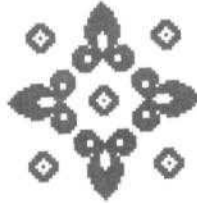
Afet, sän, komşum:
O gelin – kurşum,
Gök gürlemesi –
O bülbül sesi.

* * *

– Komşu, içki alcam mı?
– Alcam, ikram edärsän.
– Ha, beki dâ dönärsin.

* * *

– Nezman kırkına çarcan
Da seni metedecäm?
– Ha, dokuzunda senin
Bu işi düşünelim!

... Grama¹

Saat sekiz. Pazertesi.
 Aparat çok ötmesi:
 – Buydur “Çimçirik”, bu baş,
 Alın, alın karandaş,
 Yazın taazä ... gramayı,
 Dörtüz dördüncü sayı:
 “Bu sabaa, yarım ona,
 Çaarılêrlar rayona
 Prisidatel hem partorg
 (Diildir vakıdı pek çok –
 Ya dördä, beşädän ya,
 Mutlak bulunsun imää),
 Büük olcek bir seminar –
 Nesoy süt sudan olar,
 Hem dä neçin bızaalar
 Aaç karna ses kaldılar”.

Saat dokuz, yarım ona.
 Var teklif telefona:
 – Buydur “Çimçirik”, bu baş,
 Alın genä karandaş,
 Yazın, yazın taa tezçä,
 Kam kaldık zerä geççä:
 “Büün, kâr büün taman onda
 Hep bizim bu rayonda
 Olacak bir oturuş,
 Nerdä bakılcek soruş:
 “Nesoy işlemää topraa,

¹ Grama – radiograma, telefonograma...

Büük tä plan versin otlar,
Üç şu plan almaa yılda
Bereket hep bir erdän".
Çaarılêr çorbacılar,
Agronom hem kırcılar.

Saat ya on, ya yok taa on.
Susmêêr genä telefon
(Ancak hiç yazmaa yok er,
Bir taa ... gramma tä yaayêr):
"İnciner, agronoma
Annıkta läázım olmaa:
Büük komisiya geler
Giziyä puluu koymaa".

...Beş, altı, tä on... irmi
...Grama hep geler eni.
Diil bir gün, hem diil iki –
Yok ara hiç, yok bitki.
Kırk-elli kişi yazêr
...Grama bir salt rayonda.
Üç kişi kırdı kazêr,
Salt birkaç ta – harmanda.

. . .

Ne takım gidär işlär
Hep seni dişlesinnär,
Beş izin verip saatta,
Brakmadan bir gün raata?
Bu, bileriz biz, belli:
Çok var taa bilgiç dilli,
Sınaşık hep üüretmäâ:
Ne takım sürüp, ekmää,

Naşı o düven, ambar,
Kiledä kaç kila var..
Herbir iş için baasta,
Uurunda salt diil usta.

Avgust 1991.

“Yardımcı”

Hayli toplaşêr insan
Meciyä bir adama.
Kim diiren almış, kazan,
Kim dä laf salt cöbünä.

Kim gelmiş dökmää kerpiç,
Üzündän bir ter akêr.
Kim işân tutunmêêr hiç –
Hep saada durup bakêr.

“Brä, oya da konuldu, –
Deer erif, – ekmek imää.
Saat artık ta bir oldu,
Nekadar e beklemää?”

El-ayaa kâr çamura
Avşamadan girmemiş.
Gideceykenä ama
Çorbacıya ne demiş:

“Ya, komşu, seslä beni:
Var bizim çamurumuz.
Gel kendin, al gelini,
Olma bencelä yalnız”.

Vaatizlik

İlk günnär o – sakacı,
Sora ezdovoy,
Vaatizleer o “saadıcı”
Mutlak zvenevoj.

Kalemi hem tefteri
Brakılmaz eldän.
Nerdä bir gölgä serin –
O hep ilerdä.

Az-buçuk çıkıp kıra;
“Zvenevoj – iş diil!
Ah, olsam, – deer, – taa sora
Baari brigadir!”

Da, gidip o “saadıcı”,
Laf-lafı yakêr...
Uurayıp aldamaca, –
Brigadir çıkêr.

Sayıda – o may bir yıl, –
Kolektiv daalêr.
Taa büük zanaata kayıl,
Nesoy? – sayıklêr...

Genä “saadıcı” bakêr
İş, o düşüner.
Şarapçık taa var, akêr –
Bulacak bir er.

Ama tä duruklandı,
Niceleä o var,
Pek kuyruk ki uzandı,
Ya birdän kopar?..

Maanacı

Bir komşu komşusuna,
(Ne geldiysä aklına) –
Doorudan, hiç diil saklı:
– Hey, buruk sän bacaklı!

Güç laflar işidilip,
Göz komşuyka sivridip:
– Razgeldin mi düz sän er,
Da bölä laflar geler?

“O mu bekleyim baarsın?
Taa ii ko geeri kalsın”, –
Kısdan cuvap eder,
Da topal-topal gider...

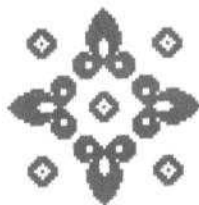
* * *

Kim güler kimi sä, kim,
“Çok bilerim!”, – deer hep kim,
Seslemää onu läüzim
Taa bayılmıca aazı.
Yok, görürsän durgunmak –
Bil: o diil salt dangalak.

* * *

Deerim bän ona:
“Sergen taftası!”
O geeri bana:
“Peynir aftası!”

Deerim aar, pek aar:
“Ki biz uymaycez”.
“Korkma, – deer, – var, var
Fikircik ucuz...”

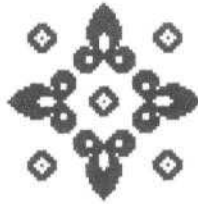

Bir tauk, bir boz

(fabula)

Bir tauk, bir boz,
Yalnızlaa bıkip,
“Hey, – demiş, – horoz,
Ne laftan sän kıt?
Nekadar olur
Fidanda yatmaa?
Konaama buyur
Gam biraz daatmaa.
Hiç sakınma, gel,
Ki bölä adet,
Boş iki ko el
Olmasın sade”.
Da ozman horoz
Tukma o saatta,
O minut taa – toz...
Bir ayaa patta.
Sofrada darı,
Porezen, gülüş,
Bukalar – yarı –
Busoy büük seviş.
Filcannar trinklêêr,
Duvalar sivri...
Ama... tä – klonklêêr,
Neçinsä biri.
Boz tauk, horoz
Buluşup: “Miş-miş...”
Da komşu kolhoz
Piliççii almış

O zeer, o almış
Can acısından,
Ki esap kaymış
Fit anasından.

Gözelcesi

Avşam üstü bu olêr:
Gidärkänä uz,
Görmezdän hep urulêr
Genç çocaa bir kız.

Tez-tezä onu beener...
– Of, gölgäm benim!
Ozaman deyiverer:
“Hay evlenelim!

Sän beni eer almarsan,
Yok sendä duygu.
Prost beni kız sanma sän –
Bänim gül suyu”.

...Bak sän, nesoydur vakıt, –

Düşüner çocuk,
Da kıza dooru bakıp,
Söleer yalpacık:

“Sän aniysin gözelcä,
Vardır dooruluun,
Okadar ki ilincä
Ürään duyguluu”.

* * *

“Tä gelsin vakıt yapmaa,
İşleyip bir ev örtmää,
Söleyim sizä haliz –
Başarlaarım yap-yalnız”, –
Komşusuna o demiş,
Da pey alıp, el vermiş.

Etıştiynän o günä
(Yok girmää neçin günaa,
Bozmaa aazın dadımı),
Ama, ya bak adamı:
Yok keseri, rendesi,
Nacaklan testeresi,
Kaybelmiş hem kendisi,
Evdä kalmış... salt sesi...

* * *

“Şeremet” pek bir adam
Taa kalkınca uykudan,
Özenip tä dinnener...
Bölesinä ne dener?

* * *

Doyunmuş açan imää,
Büük haylaz neyi seçär:
“Pek havezim işlemää –
Yatayım, beki geçär...”

Adamak

Olacam, – deer, – şeremet,
Sän dä duva et,
Sade gelsin Eni yıl,
Olayım kayıl.

Bıktıynan da yalnızlaa,
Yaklaşcam kıza,
Sade gelsin Eni yıl,
Hem olsun kayıl.

Altın gelin alacam,
Olacam koca,
Sade gelsin Eni yıl,
Hem olsun kayıl.

Ana-boba esaplar –
Büük bir düün yapar,
Sade gelsin Eni yıl,
Olsunnar kayıl.

Olacan bana saadiç,
Laf olmaz acı,
Sade gelsin Eni yıl,
Sän ol hem kayıl.

Oturacez büük başta
Gercik konušta,
Sade gelsin Eni yıl,
Olun hem kayıl.

Bän deycäm: “Olsun saalık!”
Zerä o paalı,
Şaraba olup mayıl,
Hem dökmää kayıl.

Balıkçılar

Avşamdan taa lafettik,
Ani ki bilä,
Erken vakıtları kalkıp,
Gidecez gölä.

Göldä varmış, işittik,
Mali, çok balık!
Saat dörttâ, kalkıp gittik,
Çayırı alıp.

Biraz er açan geçtik,
Dostum deer: "Ya dur!
Bana kalsın, etiştik,
Helä sän otur".

Oturup, biz bakındık,
Neresi bu er.
Karannık sa karannık –
Kim bana diyer?

Kim, sordum, bana diyer,
Genä korkudan,
Osa dostum uzadêr
İçki bir filcan.

Nerdä bir – orda iki,
Sora taa hem taa...
Basederiz bir uyku
Üçüz minuda...

Açan kalktık – çak üülen.
Ne göl, ne derä,
Sade bir çayır geren –
Hadi, – toz evä.

Girdik aul içinä,
Karılar yalpak:
“Balıkları payetmää
Lääzim mi çanak?”

“Durun, alatlamayın, –
Bir aazda dedik, –
Siz şakaya sanmayın
Nelär geçirdik.

Tuttuyduk ani balık,
Urduk otlatmaa
(Zabunca sayıkladık),
Da toyannatmaa.

Gürleşmää başladılar,
Toplanıp bölük,
Bezbelli susadılar –
Göstermää gölü.

Tezli açan yaklaştık
Sulamaa biz mal,
Kalmadı hiç bir balık –
Hepsi buuldular...

Karılar birdän-birä
Kam inandılar.
Görüp bizi güleräk,
Tä ne dedilər:

“Şükür, ani saa-seläm
Kurtulmuşsunuz,
Ama cümbüş söylemää
Sarp uymuşunuz”.

Varmış onun ilacı...

Pazertesi, deer, aarmış gün,
Sali günü dä – hep aarca,
İmäâ deyni sä – “üün var üün”,
O bakmaycek bir dä harca.

Tä çarşamba aykırılanêr,
Hem perşembä dä hep güçtä.
Göktä o gün çoktan şılêêr –
O hepbir yoktur taa iştä.

Cumaa tä yaklaşêr artık,
Onunnan da cumartesi,
Bunun sa kahırı – yastık,
Toprak bütün kâr tepresin.

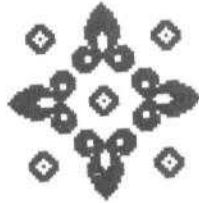
Çıkêr derin ne üfkesi
İşçi tertip o günnerin:
“Pazar da bulmasın seni,
Ne dinnenmek, ne dä serin!”

Usta

Ba ölçer, ba yönêr hep usta.
O naca bilenmiş kâr ustra.
Trak-trak-trak – da işlâr may hazır,
Ustalêêr bitkinci makazı.

Makazlar yukarı tırmaşıp,
Da usta onnara yannaşıp:
“E-he-he, burada var taa iş,
Odalar işlenmiş pek geniş”.

Eni yaşamak

“Demokrat” açan geldi
Yaşamak vermää eni,
Kaşpirovskiyä dedim:
“Uyandır o saat beni”.

Göz attım açan evdän –
Zor tanarsın tarafı:
“Zenginlik” hep gün-gündän,
Bu – may “Ray” o korafı.

Sokaklar – çırpı, tezek, –
Ne läüzüm kömür yansın.
Yollarmız – hendek-hendek, –
Ayaklar salt dayansın.

İşlemäk – hergün, her ay,
Bükülmüş artık Yuvan:
Belindän – hep “Of”, hep “Vay”,
Ay bitti – beş ley, üç ban.

Tükennär – şaş-beş oldum:
Var ekmek, var süt, var tuz.
Aalamaa ama doldum,
Herbir iş bak pek “ucuz”.

Yollandım kasabaya...
Durgundu bir yan peşli:
“Yoksa dollar, git yayan,
Yok senin başka işin”.

Doftora girdiynän taa:
“Var paran, var ilacın?”
Deerim, bişey yok bendä,
Bän geldim, ki var acım.

Burada da "var erim", –
Ha – teker-meker aşaa...
Kopartım eşikleri
Da taa o saat aalaşmaa.

Koydular beni ozman
Karannık bir odaya.
Annayıp bunu, aman,
Danıştım bän Bobaya:

"Allahım, ya sän sölä,
Nereyi biz etiştik?
Taa bekleer bizi nelär?
Kaç inmää var taa eşik?"

Mart 1994.

Buydur yaşamak!

Gün duuêr, dolay aydın,
Gök heptändir pak.
Düşünüp, sayıkladım –
Buydur yaşamak!

Yaamurcuk yaayıp, braktı
Resimni kuşak.
Başçalar ayaa kalktı –
Buydur yaşamak!

Genç çocuk almış gelin,
Tümeñdän o çak!
İstemiş incä belli –
Buydur yaşamak!

O insan tez duudurtmuş
Seftesi uşak.
Kocası ikram koymuş –
Buydur yaşamak!

Şoparcık olur kapma,
(Ki kara malak!)
Ne var kolayı yapmaa –
Buydur yaşamak!

Kişinöv, iyün 1995.

Ha be, çocuuum...

“Ha be, çocuuum, getir gelin, –
 Daniştı anam, –
 Yapêrım tâ, çöküp, emin,
 Salt dooru anna:

Bölâ kızçaaz, bölâ soyda
 Yoktur bir küüdâ.
 O sıcaklı beter kordan,
 Bak hem ne güüdâ.

Yıkaar giisi, sarar sarma, –
 Diil pamuk elli.
 İnsan bizim için taman,
 İraktan belli”.

...Sesli türkü, şenni oyun
 Kaplandı dolay.
 Cümbüş, öpüş bilmâz doyum,
 Düün gitmesi – ray!

...Geçer bir gün, geçer afta,
 İkinci artık.
 Hiç bir saada bizi raata
 Brakmadı yastık.

Geler anam uyandırmaa,
 Ürecii – kırık:
 İştân anam olmuş, aman,
 Bütünnâ hırık.

İlktân selâm, sansın, verdi,
 Sora büük nasaat:
 “Olsa ikinizdâ, – dedi, –
 Baari bir surat...”

Yardımaşmak

Oturêr iki çıfit
Aulun o boyunda.
Oturêrlar, lafedip,
Dayaklı bir dolmada.

Onnarın o dilindä
Aralarından biri:
– Var mı, deer, Abram sendä
“Mercedes” fit tin eni?

Gösterer kafaylan “Var!”
– Hep bendä dä var.
Nesoy, deer, toplaşalım
Yakova da yapalım?!

...Oturêr gagauzlar
Gölgedä, sundurmada.
Sansın su dolu aazlar,
Ne onda laf, ne bunda.

Ne geler o başına
Kurgafça o Yuvanın,
Da başlêêr kâr açılmaa
Zorcana aazı onun:

– Todur, sän yaptın kapan?
Bän dä betonda yatan.
Nesoy yardımaşalım,
Komşuyu da katalım?

* * *

Saplanmış kim, o bilir, -
“Pelivan” ki oydu.
Bayılıp ta kâr güler
Onnarı bay Todur.

Bastırêr onu kahir
Da şakaya sanma:
Diz çöküp, stavroz yapır
Daymadan da dayma.

Tırmalêr duvarları
Hem baarêr hep “mayna!”
Şennenmâz ama karı, -
Bunnan sän oynama.

Danışêr erkeklerä
Ozaman bay Todur:
“Bakınız gençlii, zerä
Pek onsuz kâr zordur”.

* * *

Dört kişiyiz ayledä,
Dörtüz biz yıldız,
Ama taa çok arada
Bir şilêêr, yalnız.

Uşaklarlan hem büüklär –
O – karı hem kız,
Bastırsın nevoja kâr –
O – ilacımız.

O – aşçıyka hem terzi,
Ev hem ustası,
Yardımda görmöz bizi,
Kâr dä bu aslı.

Mumnan al bizi aara –
Zor bularsın pek,
Sınaştık ki hazıra,
Nasıl Sultan-Bek...

* * *

Gün duudu – bir süt – sucaaz,
Şekersiz hem çay.
Ülendä – çorba bir az,
Çilk çorba, vay-vay!

Gün indi – ne süt, ne su, –
Zordur annamaa,
Da durêrım bän uslu,
Pek uslu, ama:

Tut beni birdän ürek,
Bänim bim-biyaz,
Ne kapu, tokat, direk, –
Bişey ilişmäz.

Taa sabaadan dışarda
(Yanlıym bän, ko),
Umudum sa üz gramda,
Ama hani o?

* * *

“Daatmaa topraa, daatmaa!” –
Baarêr “demokrat”,
Da gölgedä yatmaa
Gider taa o saat.

* * *

Düşünmesi – aar, aar, aar, –
Allahtandır kalınma.
Günahları – var, var, var...
Bu kimdän e alınma?!

* * *

Adamnı onun adam,
Pek hem var saalı.
Bukası salt uykudan
Aazında kalır.

* * *

İşlemää ona olmaz
Onbeş yıl, irmi...
Şeremet o, diil haylaz,
Uyumaa deyni.

* * *

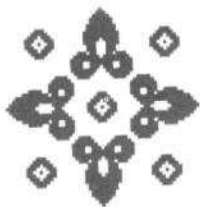
Ona hep bir etmeer,
Laftan da hiç kertmeer.
Da ozaman bulêr o
On yıllık bir sarp er.

* * *

Bir gün afta arası,
Uyandırıp anası
Uşaa, yola giidirer,
Uşak başçasına zeer.

Bobası alêr gözä
Da uşaa bir takaza:
– Nekadar, sölä be can,
Kendini giidirdecän?

Şoparcık sinip-sinip,
Sora birdän dikilip:
– Sän açan sarfoş olêr,
Kim seni soyundurêr?!

Motka

Yap-yalnızdım bän evdä.
Azaldıydı imeeliim.
İi ki kırçma yakında
Da oray gidip, dedim:

“Kaybelerim, çorbacı,
Bayıldı, koptu ürääm.
Hızlıca uzat borcu,
Bozmayacak üz dä gram”.

“Borç lokmaylan, lokmasız?”, –
Sormalı oldu kırçmar.
– Bu belliydir hiç lafsız,
Okadar dişim taa var.

Buyurduynan gramnarı,
Sofraya tez erleştim.
Kam olduyunan borç yarı –
Hopa, nesä ilişti.

Büküler artık kaşık...
Yokladım, baktım, aman:
Kart bir motka aşınık,
Kam benim yıllarımdan.

Ertesi günü gelip,
Genä danışmam oldu.
İzmetçi çanaa silip:
“Hep lokmaylan mı?”, – sordu.

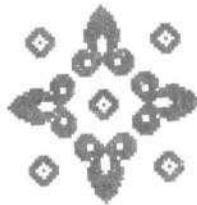
...Başladım kaşıklamaa,
Kızıştıkça-kızıştım...
Taa bitirmedän ama
Nesä genä ilişti.

Motkayı alıp elä,
Bir derin nişan kerttim,
Üfkedän dä bir "seläm"
Kavaldan beter öttü.

Da ozman o diil iilää
Yol uçaraktan aldı:
Razgeldi, düştü küllää,
Tozatmaa olup yardım.

Üçüncü günü açan,
Kırçmaya girdim imää,
Kär keledän sıçan
Tez dikildi önümä.

Çıkardım, baktım islää
Da şaş-beş oldum heptän:
Çanakta üçüncülää
Hep o motka, küllüktän!

Kalkındı ayaa kolhoz

Kalkındı ayaa kolhoz.
Saadında öter horoz.
Şen büün skrofa – var potmar,
Kismetä birkaç hem var.

Allaha duvam, gökâ, –
Yıl adêêr büük terekâ.
Karşıkı tarla üündü:
Bereketlän gündöndü!

Ya bak, ne gözâl üzüm!
Seviner buna gözüm.
Var neyâ ötsün kaval –
Fidannar üklü meyva.

Hiç bilmäz işlär doyum.
İneemiz var, var koyun.
Hem büüderiz çok tütün,
Ne büüderiz – hep tü-tü...

Ne büüderiz – yok, gitmiş...
Deerlär bartarmış bu iş.
Nesoy bartar bu oldu,
Çiftçiyi dizä koydu?!

Kalkındı ayaa kolhoz,
Çalaya sapêr hem hêys,
Ki alarsa uz yolu –
Nezaman o cöp dolar?!

Elli yıl – bu elli yaş

Elli yıl – bu elli yaş.
 Porezen – bir ii kuraj.
 Yaratmaa koydum ki neet,
 Annat'çam birkaç bän peet.

I.

Erken- erkenciyim pek,
 Yok makar koyun, inek.
 Bir horoz var da etär:
 Düş görüp, hepbir ötär.

Sesinä (Yarım üçä)
 Uyanıp, koydum bän çay.
 Yok şafklar, yok baari mum,
 Hepbir iş – el yurdumu.

Su başlêêr tä kaynamaa...
 Bän alıp koku, – ona.
 Deerim: “Çay, sän bal ol'can!”
 Şekercii atıp bolca.

Uzadıp: “Karı, ya dat,
 Bu olur sana imdat,
 Düşürdü ki bu salgın,
 Bir yaprak kadar kaldın”.

Bu işä karı şaşıp,
 Sarmaşıp, yanaama – tıp!
 Yutkunup ama derin,
 Sulandı tez gözleri.

“Sän be, şaş, – ozman dedi, –
Nesoy çay sän getirdin?
Hem tuzlu, hem yakıcı,
Fit mi daaldı akılcın?!”

Bir yudum açan aldım,
Köpektän beter saldım:
Tuzlan su, düülmä biber
Katıyı sersem eder...

Elli yıl – bu elli yaş.
Yanlıym mı bän? Yavaş!
Bu olmaz hiç dünnedä,
Her bulunmasam evdä.

2.

Donadarkan sofrayı,
Danışêr bana karı:
“Ne yatêrsın sän uslu,
Ya hızlan, çıkar turşu”.

Da kalkıp oz’man ayaa,
Yollanêrım maazaya.
Bir çölmek elä kaptım,
Fıçıya gitti aklım.

Taa basınca bän eşää –
Tepesi üstü aşaa!
Da neyäsä, of, bandım...
Maliciim, läüzım yardım!

Tez sesä çıkêr karı
Da bütün aazdan baarır:
“Ayol, nerey sän daldın?
Nerdä ön, eki ardın?”

– Çok sölenmä, ya çıkar,
Sırtımı ne pek yakar?
– Nesoy yakmaycek, be can,
Gözlerin dä patlacan!

Elli yıl – bu elli yaş.
Yalvarıym mı bän? Yavaş!
Danışmam hiç şeytana,
Göz koyduysam stakana.

3.

Büük sokaa gelmişti mal.
Ucuza, gumanitar:
“Git tä git! – bana izin, –
Yok, görersin, emenin”.

Çok düşünmedim, gittim,
Sesleyip lafı metin.
Ölçündüm, uydurmadım,
İp sade bir çift aldım.

Bu işi görüp dostlar,
Onnarın biri ne dâr:
“Kopmasın deyni iplär,
Üç konyäk bizä etâr”.

Kurtulamadım, koydum,
Ki alış-veriş “uydu”.
Yollandıynan evä, vay, –
Bir hendää bän git tä kay!..

Kaloşlar – kâr çil daaldı,
Kaybeldi baaşış saadım.
Yokladıynan açan bän –
Kalpaksız kalmış tepäm.

Karannık çöktü islää,
 Basıldı kayıp işlär.
 Razgeldim salt bir mala:
 O da – al, beni dala!

Daladı, ha daladı, –
 Doncaazlar paralandı.
 Pak kayış kaldı saaca,
 Trusilär dä partalca.

İçeri girärkän – “Ma!”
 Hu, – karı bendän kaçmaa...
 – Dur, mari, kablet tovar:
 Te bunnar – gumanitar!

Elli yıl – bu elli yaş.
 Aldanıym mı bän? Yavaş!
 Kaçırmam bunu, inan,
 Aldanarsaydım eer – an!

4.

Yoolandık iştän evä.
 Laf-laftan, gelä-gelä,
 Sevinsin deyni katı,
 Kriçmaya dooru saptık.

Buyurup birkaç filcan,
 Ünmeklär ötär pak çan:
 – Bän mi? Salt görüneyim –
 En gözäl karı benim!

Öbürü (kam ellidä,
 Fikircii – kam yok evdä):
 “Bu yaşta – körpäyim çam,
 Taa-taa çok horozlan’cam!”

Uçuşer gözdä ilin
Genç karı (dünkü gelin).
Aklıma geldi bir tez –
(Deerlär, sansın, buna seks).

Doorulup bän yoluma,
Toplanêrim yuvama.
Yaklaştıynan taa sıcaa,
Eşim – hop, bana kucaa.

“Ya seslä, – dedim, – yärim,
Kalmasın şu iş yarı,
Ha, brakarız sabaaya,
Ya da taa gelmäz maya”.

“Kam dooruysun, – karı deer, –
Esaba ki bu geler”.
Göz atıp hem divana,
Nesä taa söleer bana...

Yanvar 1999.

Olêr...

Tä, nelär annadacam,
 Kär türkü mü çalacam,
 Ya olmuş işlär, ya diil, –
 Kefiniz olsun ko ii!

Bir dostum kırk yaşında,
 Anası hep başında:
 “Evlensänä, oolcaazım,
 Var, görerim, zorcaazın”.
 – Yok, anam, sendän ara,
 Düşmä sän pek kahıra:
 Var insan, yapan iilik,
 Kırpınêrız şindilik.

Komuşuykam – süt-kula –
 İzmetçiydir türklêrâ.
 Dokuz ay tutêr bu yol
 Da geler bir banderol.
 Kocası, bakıp, şaşêr,
 Çantayı açan açêr...
 Evlatçık! – Te bu baaşış,
 Karagöz, kalın kaşlı.

Kazanmaa erif gider.
 Dostluklu bulup bir er,
 Açmêêr göz iştân o can
 (Sıkçana trinklêêr filcan).
 Kariya geler haber:
 “Paracım benim yok, zeer.
 Bak, imää, içki yolla
 Hem birkaç gümüş yola”.

Bir insan bulup ara,
Tez kayêr şu dostlara.
Kumalar orda, takım,
Birä-bir neetlär yakın.
Hep la-la: bir gün, birkaç...
Uşaklar – suukta hem aaç:
Kundakta olan – patta,
Birkaçı da sokakta.

Bir insannan bir erif
(O arif hem bu arif)
Toplanêrlar yaşamaa.
Bollanêr düümük ama:
Şiretlik hep arada,
Haylazlık dolu oda.
Sevişä hep sevişä,
Yalnayak girer kışa.

Taa-taa var ne annatmaa,
Bir haber geldi ama:
Pivaya bekleer dostlar
Hem başka neyäsä taa.

Dekabri 2003.

Dialog

Elli beş – ne az, ne çok,
Yıllara maanam pek yok.
İkidä-birdä öter
Salt karı. A ne isteer?

İlk taa tanışmamızda
Git tä bän ona ada
Bir koropka şokolat.
Ya durmam birtaa bän raat:

– Ha, adamcım, ha, eşim,
Näända o adanmışın?
Otuz dört yıl hep yaandın,
Aazımı sulandırdın.

– Alatlama, dur, özlä...
E, altın düünümüzä
Masaya ne koyacan?
Düşündün mü bunu sän?

– Tatlılaa, ha, buldun er.
Aalem eşillik iyer.
Bir tepliçacık olsa,
May hıyarcı koparsam.

– Kär tepliça. Ne läüzım?
Seslesänä prognozu:
Klimat diişiler, ayaz
Olmayceymiş bütün yaz.

– Göz yaşım hepbir akar, –
Bayacık olsun makar:
Şu durmaa, durmaa buuda,
Yımşasın yorgun güüdä.

– Pek o bayacık lââzım,
Bekleycez gelân yazı:
Adadı komşu Vanuş
Dışarda yapmaa bir duş.

– Bu da olmaycak, ama
Aulda yok hiç bir mal.
Kırêrım ellerimi:
Neylân doyurmaa seni.

– Ne, çanak kıtlı mı, ne?
Kaşıcaklan da iner.
Pek haşlaksa, brak suusun,
Dök şarapçık, yoksa su.

– Fantazörsun bey, adam!
Bir çotuk yok yakında.
Salt bir dut var, o da burç, –
Kendicänsin uça-uç.

Ölä mi, mari, eşim?
Kär bilmäzdim bu işi.
Beklemäzdim, ani sän
Cümbüşçüysün bir insan.

Yanvar 2004.

İçindekilär

ÖNSÖZ	5
“EH, TOPRAK, ANA TOPRAK...”	9
Benim Beşalmam	10
Unudulmaz	11
Ana toprak	12
Titsi mizleer lüzgär	13
“Baa çotuu, günnü emiş”	15
Dayak	17
Cömertlik	18
Ekmek için söz	19
Bucaan eceli	21
“KAPLAYINCA PEET YAPRAA...”	29
“Gün indi tä kauşmaa...”	30
“Nezaman istärsän gel...”	31
“Haşlanmış o gül, fidan...”	32
Ne mutlu zaman	33
Ko.....	34
Çotuklar, hey, çotuklar	35
Ko güllär	36
Çiçeklär söleer	37
Güzüncü	39
Gök gürüldemesi	40
“Kär kurt-kuş bunu duyur...”	41
Yıl kuşaan korafırları	42
“TAA BİR YIL KALDI GEERDÄ...”	47
Hoş gelmişin!	48
Acı türküsü	49
Aar çöktü ürää	51
Gipnoz	52

Unudulma adet.....	54
Yatêrim.....	56
Oolcaazım, benim oolum.....	57
Öpeyim elini.....	58
Darsıklık.....	59
Ha, tanıyın.....	60
Unutma kalmaa aşaa.....	61
“Taa bir yıl kaldı geerdä...”.....	62
Şennener canım.....	63
“AH, ÜREK, DERİN CANNI...”.....	65
Başlamak.....	66
Sevinerim.....	67
Kahırlanma sän, boba.....	68
Nasaat.....	69
Adama.....	71
Diz çökmäk.....	72
Baş düverim.....	73
Kutlamak.....	74
Baş iilderim.....	75
“Nişannıydın burada...”.....	76
Bitki erier umutlar.....	77
Aramızdan biri.....	79
“ALIŞMAK ANATARI...”.....	89
“Üzlän kız arasında...”.....	90
Türkü çalêr güllär.....	91
“Nerdeysin, canım-yârim...”.....	92
Bekledim seni.....	93
Sölä.....	94
“Ne benim duumam mı kâr...”.....	95
“Diilim, bekim, bän peetçi...”.....	96
Acım.....	97

O gül şafkı hep bir yanır.....	98
İncecik lüzgär.....	100
Sevda aacı	101
Sän.....	102
Sevda dadı.....	103
Ne gözälsin sän, mari, kız.....	104
Emiş yaşlarına.....	105
“HA TÄ ŞİNDİ, HA ŞAŞALIM...”	107
Ha tä şindi, ha şaşalım	108
Uygunnuk.....	110
Of	111
Oyun.....	112
Saa gözüm hem sol	114
Gel sän, gel bana	116
Sän, gelin, utanma.....	118
Kadınca	120
Gel.....	122
“ELLİ YIL – BU ELLİ YAŞ...”	125
Bir kerä.....	126
Dernektä.....	130
Laf alır olmuş işlär	132
Şaka.....	133
Kurban.....	134
Bostancı.....	136
Dünürçülük	137
“Edendim bıyık, sakal...”	141
Avcılar.....	142
Turizma	144
Büük yardım, salt bir ama.....	146
Komşu şakacılı.....	148
...Grama.....	150

“Yardımcı”	153
Vatizlik	154
Maanacı.....	155
“Kim güler kimi-sä, kim...”	155
“Deerim bän ona...”	155
Bir tauk, bir boz	157
Gözelsesi.....	159
“Tä gelsin vakit yapmaa...”	160
“Şeremet pek bir adam...”	160
“Doyunmuş açan imää...”	160
Adamak.....	161
Balıkçılar.....	162
Varmış onun ilacı... ..	164
Usta	165
Eni yaşamak	166
Buydur yaşamak!	168
Ha be, çocuum... ..	169
Yardımaşmak	170
“Saplanmış kim, o biler...”	171
“Dört kişiyiz ayledä...”	172
“Gün duudu – bir süt – sucaaz...”	173
“Daatmaa toprra, daatmaa!...”	174
“Düşünmesi – aar, aar, aar...”	174
“Adamnı onun adam...”	174
“İşlemää ona olmaz...”	174
“Ona hepbir etmeer...”	174
“Bir gün afta arası...”	175
Motka	176
Kalkındı ayaa kolhoz	178
Elli yıl – bu elli yaş	179
Olêr.....	184
Dialog.....	186

